

PUNT DE MIRA

El futur de Can Zam condiciona el manteniment de la Fira d'Abril a Santa Coloma de Gramenet

Plana 8

EL RADIOGRAMA

Mercè Penalba treballa des de fa 25 anys com a bibliotecària a la ciutat

Planes 12 i 13

ARRELS

La família Cacenaves del Olmo, exemple d'integració i lluita ciutadana

Plana 17

EL COL·LECCIONABLE

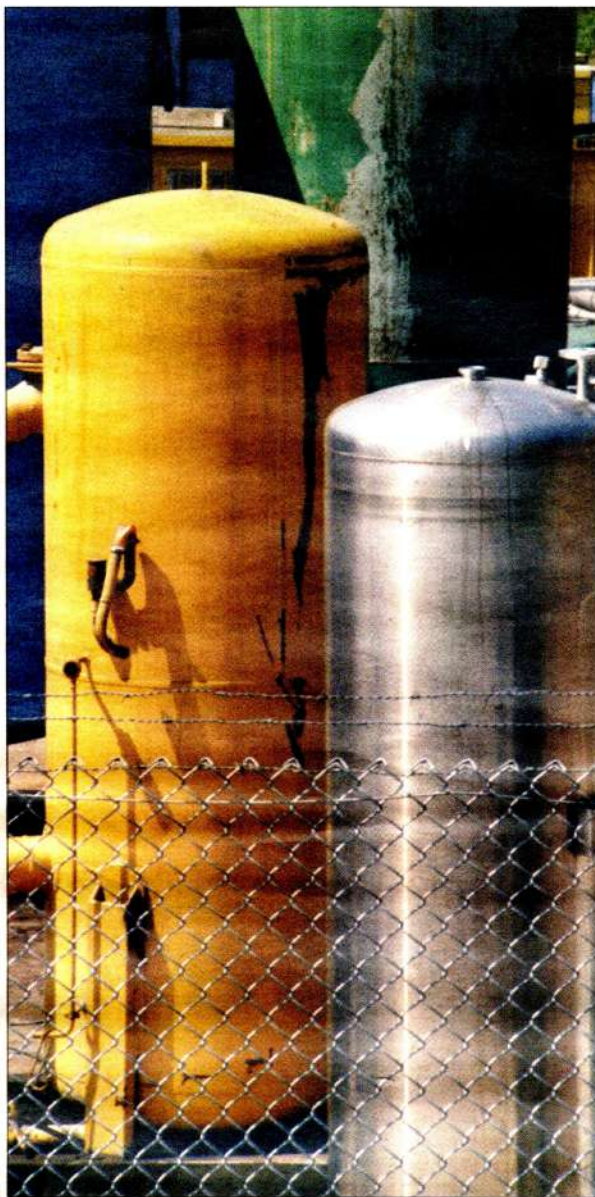
El barri del Singuerlín, de camps de conreu a motor ciutadà del districte tercer

Planes 18 i 19

COLOMENCS NOUvinguts

Les dones marroquines vetllen per les tradicions de la seva comunitat

Plana 21

Santa Coloma lluita per sortir de l'estancament econòmic. Foto: GRAMA.

El motor de la ciutat, en punt mort

- El Fòrum Grama debat la situació econòmica de Santa Coloma de Gramenet i les seves mancances estructurals
- El municipi genera abundant mà d'obra en una zona mancada d'indústries que la puguin absorbir
- La proximitat a Barcelona ha marcat el desenvolupament econòmic a Santa Coloma, que va ser debatut al Fòrum Grama. La presència de la capital, que va absorbir gran quantitat de mà d'obra als anys 50, és una de les causes del poc creixement econòmic experimentat per la ciutat, que no ha generat prou indústria. Planes 3 a 7.

AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

GRAME impuls SA

SOCIETAT MUNICIPAL DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

PROGRAMES DE:

PROMOCIÓ ECONÒMICA
INSERCIÓ I MOTIVACIÓ LABORAL
FORMACIÓ OCUPACIONAL
SERVEI DE FOMENT D'EMPRESES

Rafael de Casanovas, 85-89
Tel. 466 15 65 - Fax 466 15 97

08921 SANTA COLOMA DE GRAMENET
(Barcelona)

CENTRE D'empreses BOSC LLARG

CAN xiquet CENTRE TECNOLÒGIC PER A LA CONFECCIÓ

El centre d'Empreses Bosc Llarg és un espai de 2.200 m² per a iniciatives empresarials.

Distribuït en 25 espais d'entre 20 i 160 m², oficines i tallers industrials. Dotat amb tot l'equipament administratiu, serveis de neteja, vigilància i cafeteria-restaurant.

El Servei de Foment d'Empreses ofereix suport, assessorament i gestió empresarial en l'àrea laboral, fiscal i comptable, cursos de gestió Pime, conferències temàtiques i recolzament per a la tramitació de subvencions. El Centre d'Empreses Bosc Llarg és un recurs més d'aquest programa.

El C sa de destí pell e

QUET dispo la tecnologia tèxtil i de la

SERVEIS TÈCNICS A LA PRODUCCIÓ

- Informació i documentació de tendències.
- Disseny i patronatge assistits per ordinador.
- Tall electrònic.

FORMACIÓ PROFESSIONAL I EMPRESARIAL

- Cursos especialitzats. - Jornades tècniques i conferències.
- Borsa de treball.

8a Fira-Exposcoloma 96- La fira multisectorial més important de la comarca. 120 estands i 150.000 visitants.
Lloc: Parc Europa.
Data: del 12 al 15 de setembre.

- Estudis de la realitat socioeconòmica de la ciutat (observatori mercat de treball).

- Programes i accions d'informació, motivació sociolaboral i d'orientació i acompanyament en la recerca de feina per als aturats del municipi (PIRMI, gabinet d'orientació, pretallers).

- Conveni de col·laboradors entre l'INEM i Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet com a entitat associada per al desenvolupament del servei integral per a l'ocupació (SIPE).

- Accions d'intermediació (oferta-demanda mercat de treball) i recolzament a la inserció (Servei Català de Col·locació, recerca de treball).

- L'escola de F.O. La Ginesta: cursos de formació ocupacional adaptats i dirigits a les necessitats de les empreses de la comarca.

- Programa de F.O. per a simulació empresarial (SEFED).

- L'escola de Restauració: cursos formació ocupacional de cuina i cambres.

EL PUNT CLUB DEL SUBSCRIPTOR

EL PUNT

INDEPENDENT,
CATALÀ,
COMARCAL I
DEMOCRÀTIC

El diari de casa.

EL PUNT

**Butlleta de
subscripció**

PRESENCIA

Domiciliació bancària

Caixa/banc.....
Agència.....
Adreça.....
Població.....
Nom del titular.....

Codi entitat
Codi sucursal
Dígits control
Núm. compte

Es prega que atengueu fins a nova ordre els rebuts que
presentarà Hermes Comunicacions S.A. per l'import d'una
subscripció a El Punt*.

Data..... Signatura.....

EL PUNT

Nom i cognoms.....

Carrer.....

Núm.....

Codi postal.....

Població.....

Document d'identitat.....

Telèfon.....

Signatura.....

Remeteu aquesta butlleta (o fotocòpia) per correu a:
EL PUNT
C/ de la Conquesta, 60, 08191 Badalona
o bé al fax **902 10 11 92**

* L'import de la subscripció del 6 de maig de 1996 fins al 31 de desembre de 1996 és de 34.167 ptes. Podeu fer el pagament anual, semestral, trimestral o mensual

Matí: de 9 a 2

902 22 10 10

Tarda: de 4 a 7

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ La situació econòmica de Santa Coloma

En el Fòrum Grama van participar-hi Pedro Antonio García Moya, Anna Valls, Pere Jódar i Ricard Fernández. Foto: GRAMA.

Un municipi orfe d'indústries

El Fòrum Grama debat la situació econòmica de Santa Coloma i les seves mancances estructurals

■ La seva proximitat a Barcelona l'ha condicionat històricament en tots els aspectes. Ha estat la gran capital la que ha dissenyat la fesomia de Santa Coloma, d'acord amb

L. CAMPUZANO

els seus interessos i necessitats. Quan Barcelona va requerir als anys 50 mà d'obra per a la seva indústria, Santa Coloma va esdevenir ciutat dormitori. Tants d'edificis es van fer en aquells anys que Santa Coloma

es va quedar sense espais per fer indústries, per equilibrar després els déficits estructurals que es van generar. Tots els esforços que s'han fet en aquest sentit no permeten de dir que la situació econòmica actual

sigui bona. Per a alguns és dolenta i per d'altres, suportable o almenys no és pitjor que la d'altres poblacions. Així va quedar reflectit en el Fòrum Grama que es va celebrar el 18 d'abril a Can Sisteré.

Que la situació econòmica de Santa Coloma no és bona és una cosa de la qual ningú dubta. Mancada d'indústries i afectada per una forta superpoblació, Santa Coloma es troba en una situació paradoxal. Té molta mà d'obra disponible però no un sector econòmic potent on emprar-la. Segons dades de 1991, la ciutat té una població activa de 46.000 persones i només 18.000 llocs de treball. Aquest fet té una simple explicació. A Santa Coloma, d'indústries no n'hi ha; el petit comerç no genera excessives contractacions i el tèxtil, molt dinàmic i varia-

ble, no ofereix llocs de feina estables sinó que opera, en molts casos, dins de l'economia submergida. Per últim, les empreses de serveis que s'estan creant en els últims anys a Santa Coloma —i que suposen una novetat respecte a l'oferta econòmica tradicional de la ciutat— tampoc creen un gran nombre de llocs de feina.

La situació econòmica de Santa Coloma és llavors suportable o pessima? En aquest punt, els polítics, tècnics i empresaris ja no hi estan tant d'acord. Mentre que alguns es mostren escèptics i qualifiquen la situació de preocupant, d'al-

tres asseguren que no és més dolenta que la que es viu en d'altres punts de Catalunya. Tot depèn de les dades que es facin servir. Els primers, per exemple, prenen com a indicador la renda per càpita. Santa Coloma és la població catalana amb menys ingressos per habitant. Segons dades relatives al 1991, la renda anual per persona és de 804.100 pessetes, una xifra molt similar a la de Badalona (858.900) però molt per sota de Sitges (1.470.000 pessetes), Granollers (1.086.700) o Puigcerdà (1.385.300). Els altres es basen en un altre indicador, l'índex d'atur, per dir que

les coses no van tan malament com volen fer veure alguns. L'índex d'atur, que a Santa Coloma és d'un 10 per cent, està un punt per sota del de Catalunya i cinc per sota del de l'Estat. Aquestes dues posicions van quedar paleses al Fòrum Grama que va tenir lloc el 18 d'abril a Can Sisteré. Hi van participar el president de l'Agrupació del Comerç i la Indústria de Santa Coloma, Pedro Antonio García Moya, l'economista Anna Valls, Pere Jódar, autor de diversos estudis sobre la confecció a la ciutat, i Ricard Fernández, extècnic del consistori colomenc.

En tot cas, la radiografia econòmica de Santa Coloma ve definida, en primer lloc, per la morfologia. No hi ha indústria ni possibilitat de crear-la perquè tampoc hi ha espai disponible per a la construcció de fàbriques. La gran especulació urbanística desenvolupada a mitjan segle va fer de Santa Coloma una ciutat dormitori plena d'habitatges, sense equipaments ni indústries.

Un altre tret que defineix l'economia colomenc és la seva població activa, molt nombrosa però poc qualificada i de caràcter obrer. Presa fàcil de l'atur en moments de crisi econòmica,

segons Anna Valls. No més que la d'altres ciutats, matisa Pere Jódar. «En les crisis dels anys 80, l'atur era molt més alt a Santa Coloma però ara no, perquè la gent aquí es busca la vida», assegura.

Una altra qualitat de l'economia colomenc és el seu empresariat, molt atomitzat i poc professionalitzat. Segons un estudi fet l'any passat, l'empresari típic a Santa Coloma és un home d'uns 40 anys, d'instrucció baixa i mitjana alta, que, en molts casos, accedeix al món empresarial sense tenir quasi experiència i amb l'ànim d'assegurar-se un lloc de feina de manera autònoma.

CREAMOS CLIMAS A MEDIDA

pasc, s.a.

C/ Amèrica, 23
Santa Coloma de Gramenet

SERVICIOS Y
SISTEMAS DE
CLIMATIZACIÓN

☎ 391 01 61

TRANE™

AIRE ACONDICIONADO

Distribuidor oficial en Sta.
Coloma, Badalona, St. Adrià,
Montcada y Cerdanyola.

¡¡ Llámenos!! Nuestros expertos le resolverán cualquier duda sobre calefacción y aire acondicionado

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ La situació econòmica de Santa Coloma

El Centre d'Empreses del Bosc Llarg és l'únic polígon industrial que hi ha al terme municipal de Santa Coloma. Foto: GRAMA.

Moltes han estat les propostes que han fet els diversos col·lectius de la ciutat per reactivar l'economia del municipi. Des de convertir Santa Coloma en centre exportador cap a Andalusia fins a crear escoles oficials d'anglès i francès. Els dos governs que hi ha hagut a la ciutat, el presidit per Lluís Hernández i el de Manuela de Madre, han optat per polítiques de reactivació diferents que implicaven una concepció de la ciutat distinta.

Assajos per reactivar l'economia

En els últims setze anys, s'han fet nombroses propostes per millorar la situació econòmica de Santa Coloma

L.C. ■ La recerca de solucions per a les mancances estructurals que pateix Santa Coloma ha estat una constant en la vida de la ciutat. Ha generat debats, discussions i sobretot moltes propostes i ben diferents. Ricard Fernández, que treballava a l'Ajuntament de Santa Coloma al 1989 quan es va redactar el Pla Estratègic 2000, recordava en el Fòrum del passat 18 d'abril que fins i tot es va arribar a proposar fer de la ciutat un centre exportador cap a Andalusia, aprofitant que una gran part de la població és originària d'aquesta regió. Una altra de les propostes va ser la creació d'una escola oficial d'anglès. Ricard Fernández va recordar que en aquells anys fins i tot es va arribar a apuntar la possibilitat de convertir Santa Coloma en una ciutat proveïdora de serveis per al municipi de Barcelona. Un estudi assenyalava que les noves empreses sorgides últimament a Santa Coloma són precisament de serveis.

«Les polítiques de reactivació econòmica es van fer per reduir l'atur, que als anys 80 va arribar fins al trenta per cent. Segurament els resultats no justificarien ara els esforços que es van

fer, però eren necessaris; s'havien de fer», assegura Fernández. El Pla Estratègic 2000, redactat i aplicat durant el govern de Lluís Hernández, i la política aplicada sota Manuela de Madre guarden concepcions de la ciutat diferents.

El Pla Estratègic 2000 destacava la singularitat de Santa Coloma —un municipi que, a causa de la seva escassa activitat econòmica obté menys ingressos per impostos que altres poblacions—, que necessita les

subvencions per pal·liar els déficits que pateix. Santa Coloma no pot tenir indústries i no té moltes més opcions que esdevenir una ciutat de serveis. S'ha de reforçar, deia el Pla, el caràcter residencial de la ciutat, generar serveis de tipus lúdic que puguin atreure clients de Barcelona i alhora millorar la qualitat de vida dels ciutadans colomenes. Per optimitzar els recursos públics disponibles, l'Ajuntament va crear empreses municipals, com Gramimpuls al 1989.

«Es van cometre molts errors sota els dos mandats», critica ara Ricard Fernández. «Van cometre l'error

de tancar el cicle econòmic tèxtil, des de la fibra fins a la comercialització i ara sabem que una part del procés se n'anirà al Tercer Món. Van cometre l'error de descuidar algunes polítiques, com ara la del comerç. Santa Coloma té un comerç de ciutat, de passeig i altres serveis que pot explotar», segons va dir. En tot cas, va assenyalar Pere Jódar, calen polítiques conjuntes entre diferents municipis que siguin el resultat de la col·laboració entre sector públic i privat.

L'estudi sobre el sector comercial, a punt

M.M. ■ Les iniciatives engegades en els darrers temps des de l'administració en el camp de la reactivació econòmica han estat diverses, com per exemple el polígon industrial del Bosc Llarg i les Canyes, de 20.000 m², a la carretera de la Roca, i el viver d'empreses ubicat dins d'aquest, que en aquests moments està tot ocupat. La major part de les empreses desenvolupen activitats del sector terciari. Un altre dels projectes engegats ha estat el centre tecnològic i de formació de Can Xiquet, adre-

cat al tèxtil. Un projecte que s'ha quedat al tinter ha estat el centre comercialitzador que s'hauria d'haver construït al parc d'Europa i per a la realització del qual van arribar 140 milions de la Unió Europea. En aquests moments, l'Ajuntament està buscant una nova destinació per a la subvenció, i no necessàriament en el sector tèxtil.

Des del sector privat també hi ha hagut iniciatives. L'Agrupació del Comerç i la Indústria de Santa Coloma, amb finançament de la Generalitat, ha fet fer un

estudi sobre el sector comercial a la ciutat. El treball està enllestit i ja hi ha conclusions disponibles, especialment sobre allò de què està mancat el sector. El comerç, molt atomitzat —unes 5.000 botigues, calculen, d'una mitjana de 50 m², amb gran mobilitat—, està mancat, en primer terme, de formació. En un petit percentatge, entre un 15% i un 20%, se serveix de la informàtica per a la gestió, el control de l'estocatge, de les comandes... També falta promoció: els comerciants no estan acostumats a tre-

ballar amb bases de dades, a enviar fulls als seus clients. L'estudi no s'ha fet només des del punt de vista del botiguer, sinó que ha buscat informació entre els clients. D'aquests ha extret la conclusió que, quant a la relació qualitat-preu, la qualificació és bastant bona.

Un cop es té l'estudi a les mans, cal difondre'l entre els botiguers, perquè assumeixin la situació. Que assumeixin, per exemple, segons l'ACI, que la solució no està a abaixar els preus, sinó a canviar i donar més servei.

Participació

ANNA VALLS I ROC

L a societat Gramimpuls gestiona la quasi totalitat de les subvencions que es reben al municipi, un paquet que el 1994 ascendia a 400 milions de pessetes. Va ser precisament aquell any, el 1994, el primer que la societat municipal va tenir pèrdues d'exploació de 51 milions de pessetes, que s'han transformat en unes pèrdues abans d'impostos de 12 milions de pessetes. L'Ajuntament de Santa Coloma hi fa una aportació anual que l'any 1994 es xifrava aproximadament en 45 milions. Són quantitats importants, que haurien de fer-nos reflexionar sobre quant ens costa als ciutadans el servei de promoció econòmica que fa l'Ajuntament de Santa Coloma, i quins beneficis en treu la ciutat.

Analitzant tots aquests anys d'activitat econòmica, amb mesures més o menys oportunes, brilla de nou la necessitat d'estudiar quines són les possibilitats reals que la ciutat té de creixement. Les dades són clares: una absència palesa de sòl industrial, una escassa capacitat de generar activitat econòmica dintre de la ciutat, una massa important de treballadors que troben feina fora de la ciutat, i un baix nivell de renda general del municipi. Aquests elements són massa determinants perquè es puguin preferir a l'hora de dissenyar les mesures que s'haurien d'adoptar per superar la insuficiència econòmica en què viu la ciutat.

L'aposta per la formació que proposava el pla estratègic, i que ha estat un dels principals cavalls de batalla de Gramimpuls, hauria de ser l'eix vertebrador. Una millor qualificació professional dels treballadors i treballadores de Santa Coloma de Gramenet permetria que les rendes pugessin, encara que per poder mantenir la feina els colomenes haguessin d'anar a treballar fora de la ciutat, en altres poblacions.

Un altre objectiu que s'hauria d'escometre és la professionalització de l'activitat comercial, massa ancorada, encara, en un model molt tradicional. La regidoria de Promoció Econòmica i Relacions Europees, Pilar Puig, declarava que un dels principals objectius de la present legislatura és el foment de l'autoocupació i que, per aconseguir-ho, han posat en marxa el servei d'assessorament i orientació dels joves emprenedors.

Caldria preguntar-se si aquesta opció no amaga una precarització molt forta de les condicions de treball, sobretot pel que fa al col·lectiu dels joves. Finalment, cal demanar que la problemàtica econòmica de Santa Coloma s'abordi de forma global, d'una manera oberta i participativa. Cal demanar que instruments com l'antic Consell Econòmic i Social siguin realment participatius i operatius. És un dels reptes que els nostres polítics haurien d'afrontar.

Parli anglès des d'avui mateix. Ara és possible!

*L'anglès s'aprèn a Wall Street Institute amb **Multimethod**[®], la combinació dels millors recursos pedagògics, humans i tecnològics, única al món.*

*Els 10 avantatges de **Multimethod**[®]*

1 Horaris lliures

L'alumne pot escollir en tot moment el dia i l'horari d'assistència segons la seva disponibilitat de temps.

2 Sense pèrdua de classes

Encara que l'alumne falti durant un temps, no perd les classes. Totes les lliçons es repeteixen cíclicament.

3 Ritme d'estudi personal

L'alumne personalitza el seu aprenentatge i progressa ràpidament al seu ritme

4 Sense límit d'hores

L'alumne pot assistir al nombre de classes que necessiti fins arribar a l'objectiu del curs. Sense despesa addicional

5 En menys temps

En mesos i no en anys. Amb **Multimethod**[®] l'alumne progressa ràpidament i aprèn l'anglès en menys temps.

6 Atenció individual

Cada alumne segueix el curs dissenyat a la seva mida i rep constantment la màxima atenció personal.

7 Professors nadius

El factor humà que consolida el coneixement lingüístic i la fluïdesa en la conversació.

8 Tecnologia multimèdia

Programes especials d'aprenentatge mitjançant compact disc vídeo interactiu. Alta tecnologia al servei de l'ensenyament.

9 Ambient exclusiu i acollidor

Els Centres Wall Street es distingeixen per modernes instal·lacions, la professionalitat del seu personal i el seu ambient acollidor.

10 Resultats garantits

«Si no aprèn anglès li tornem els diners». Wall Street Institute garanteix els resultats per escrit.

WALL STREET INSTITUTE
SCHOOL OF ENGLISH

BADALONA

C/ Francesc Layret, 56

SANTA COLOMA

Av. Santa Coloma, 2 (Llorenç Serra)

TELÈFON D'INFORMACIÓ:

902 399 399

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ La situació econòmica de Santa Coloma

La regidora ponent de Promoció Econòmica i Relacions Europees, Pilar Puig, diu que les polítiques que s'han engegat per reactivar l'economia de la ciutat han estat adequades però que no han tingut l'èxit esperat perquè les decisions han estat lentes i han arribat tard. Creu que aquestes polítiques no han tingut prou ressò en l'empresariat, que havia d'engegar els projectes.

PILAR PUIG. Regidora de Promoció Econòmica i de Relacions Europees

«L'administració no pot fer d'empresari»

LOURDES CAMPUZANO
■ Quina és la situació econòmica de Santa Coloma?

—«No és pitjor que fa un temps enrere. Potser l'única variable, de caràcter relatiu, que ens pot orientar és l'índex d'atur. Actualment, estem per sota del que s'enregistra a Catalunya. I no cal oblidar que un 25 per cent de la mà d'obra l'absorbeix la pròpia ciutat.»

—La situació econòmica no és pitjor que abans però tampoc la desitjable.

—«És que la morfologia de la ciutat no ha propiciat mai una dinàmica econòmica potent. Tot i amb això, hem constatat una voluntat de crear negocis.»

—Les polítiques de reactivació han estat bones?

—«Jo crec que eren necessàries. Una altra qüestió és si han tingut prou ressò en el món empresarial. Qualsevol política de reactivació propiciada des de l'administració o des d'un àmbit privat significa un repte, un risc inevitable. Els empresaris han de ser una mica arriscats. Potser és això el que ha faltat.»

—Vol dir que els empresaris no han estat agosarats?

—«El que dic és que s'ha de calibrar molt bé la seva resposta. Des que s'engega un projecte fins a la consecució de l'objectiu poden sorgir incidències que eren imprevisibles i que provoquen una no resposta per part de l'empresariat.»

—Això és el que ha passat en el sector de la confecció?

—«Jo crec que en un moment determinat es va adoptar una bona política en el sector del tèxtil, però també crec que les fases de decisió van ser una mica lentes. Després van passar coses que ens han fet ser més prudents, que han fet que ens ho pen-

Puig diu que l'economia no ha empitjorat. Foto:GRAMA.

sem molt abans d'engegar un projecte.»

—Per això no faran el centre comercialitzador?

—«Sí.»

—No era viable aquest projecte?

—«Jo crec que sí. Només cal veure que industrials colomencs han impulsat Montigalà. Ho van veure clar.»

—Per què no van veure clar el centre?

—«No ho sé. Llavors jo no estava en aquesta àrea.»

—Ara hi ha hagut una aturada?

—«Sí. Ara cal aturar-se i reestudiar les coses.»

—Per anar cap a on?

—«Ara cal estudiar totes les possibilitats. A Santa Coloma, hi ha d'altres sectors, com ara la restauració i algunes empreses de serveis. S'ha de mirar què és el que volen els empresaris, el que estan disposats a arriscar... Jo crec que l'administració mai pot fer d'empresari. Ha de posar mitjans, donar elements per veure quina és la política més idònia per al municipi... Però no pot fer-hi res més. En última instància, són els empresaris els que posen els diners i engeguen els projectes.»

María José Olivé va ser regidora de Santa Coloma i va formar part del consell d'administració de Grameimpuls. Pensa que, empesos per la necessitat de reactivar l'economia, l'Ajuntament van prendre unes decisions sense comptar amb els estudis que calia per tenir la garantia que aquestes mesures tindrien prou eficàcia. Defensa que el més important és la formació.

MARÍA JOSÉ OLIVÉ. Llicenciada en geografia i professora d'institut

«El més important és la formació»

FRANCESC VERBON
■ Com veus la situació econòmica de Santa Coloma?

—«Malament, el comerç està molt deprimat, el sector tèxtil també. El que no sé és si això només passa aquí o és un problema global.»

—L'Ajuntament ha mirat de fer emergir el tèxtil...

—«S'hauria d'esbrinar per què els empresaris més forts han marxat a Montigalà. Modacoloma sembla que ha fracassat. La idea era bona. Com va dir en Ricard Fernández al fòrum, és bo intentar salvar el que es pugui i el que teníem era la confecció. Però el potencial de Santa Coloma és molt petit i no té capacitat de lideratge. Durant aquests dos o tres anys en què s'ha intentat la reactivació, el capital se n'ha anat en la infraestructura i el personal. Jo diria que l'Ajuntament no ha de fer empreses sinó donar suport a les empreses que ja existeixen, o als emprenedors que volen muntar-ne. En aquest sentit valoro positivament el centre d'empreses; potser s'hauria de posar la clàusula que es quedin 4 o 5 anys a Santa Coloma. Però el pitjor és que no hi ha estudis seriosos i s'ha procedit per intuïció, sense cap paper sobre la taula que garantis mínimament el resultat, ni s'hauria d'haver fet res sense comptar amb l'ACI.»

—Què penses del centre de tecnologies?

—«És també una idea bona però cal preguntar si serà rendible. Aquí a Santa Coloma tot és tan petit! Els números han sortit perquè se n'ha servit una empresa important de fora, com és Mango, però veurem si en el futur les de Santa Coloma el faran servir. Si no, haurem començat la casa

Olivé defensa la importància de la formació. Foto:GRAMA.

per la teulada.»

—Quines haurien de ser les línies reactivadores?

—«Dono molta importància a l'urbanisme. La millora de la Rambla és una contribució molt bona per a la reactivació del comerç. L'Ajuntament ha de posar les bases fent una ciutat agradable i còmoda, això afavorirà la millora del comerç. Ha d'ajudar les empreses però no les ha de controlar ni n'ha de crear. A Modacoloma hi va haver crisi i el consell d'administració va tardar un mes i mig a reunir-se. No és la

feina dels polítics gestionar empreses. El més eficaç, a la llarga, és invertir en la formació. Trobo molt positiva l'escola d'hostaleria, o el Sefed. Segurament s'hauria de dir que l'Ajuntament ha tingut moltes errades, però també que els empresaris han arriscat poc. Cal que es parli de tot això i que es facin estudis. I que ens acostumem a pensar en termes metropolitans. Amb cinc quilòmetres quadrats de terme urbà no hi ha reserves de sòl. Però l'economia no se circumscriu en els límits municipals.»

*Si tens il·lusions...
Segur que ens entendrem*

CAIXA LAIETANA

ANÀLISI EN PROFUNDITAT ■ La situació econòmica de Santa Coloma

Les empreses tèxtils de Santa Coloma produeixen peces de qualitat mitjana-baixa, algunes de les quals es venen als encants. Foto: GRAMA.

La majoria de les actuacions que s'han dut a terme a Santa Coloma en els últims anys han estat orientades a promoure el sector tèxtil, un dels més importants a la ciutat. Moltes, però, no han tingut l'èxit esperat, per la qual cosa l'Ajuntament ha decidit fer un alto en el camí i replantejar-se la situació per determinar per quin sector cal apostar per reactivar l'economia de la ciutat.

Fer-ho, va dir, podria comportar la desaparició de moltes d'aquestes empreses que només són viables si treballen en l'economia submergida. Alguns ponents també van posar de manifest que moltes de les empreses emergides contracten en algun moment del seu procés productiu les empreses submergides.

El futur

El futur del sector tèxtil a Santa Coloma és difícil de preveure, segons Pere Jódar. El trasllat dels centres de producció als països del Tercer Món, sobretot al sud-est d'Àsia i al Magrib, no té per què fer perillar el negoci de la confecció a Santa Coloma. «Aquest fet ja era una realitat als anys 80 i tot i amb això la confecció colomenca va aconseguir sortir-se'n», assegura Ricard Fernández, en canvi, està convençut que una gran part de l'activitat que actualment es du a terme a la ciutat anirà a parar en el futur al Tercer Món. Hi ha, però, qui arriba més enllà i assenyala que, de fet, moltes persones del Tercer Món ja estan treballant als tallers de Santa Coloma. Si la mà d'obra barata ve, no se l'ha d'anar a buscar, prossegueix Jódar considera que l'estratègia més adient per a la continuïtat de les empreses colomenques passa per la diversificació i per l'aposta per una major qualitat en el producte. Per a Fernández, en canvi, només tenen futur les empreses colomenques professionals, és a dir, un 20%.

L'aposta pel sector tèxtil

Moltes de les actuacions engegades per promocionar la confecció a Santa Coloma no han donat la resposta esperada

L.C. ■ D'empreses tèxtils n'hi ha hagut a Santa Coloma des de començament de segle. Tot i que llavors les comunicacions amb Barcelona eren prou deficientes, la proximitat del riu Besòs va fer que més d'un empresari s'instal·lés al municipi. Va ser d'aquesta manera com es va assentar a Santa Coloma la fàbrica Baró Pallero, la d'Antonio Pizzi i la d'Eusebio Vives.

No serà, però, fins a la dècada dels anys 80 quan el sector de la confecció esdevé un dels més importants per a l'economia de la ciutat. Són anys de crisi i de creixement desmesurat de l'atur. A Santa Coloma arriba un moment en què el 30 per cent de la seva població activa no té feina i, en aquestes circumstàncies, la confecció troba un terreny perfecte per assentar-s'hi. Són els mateixos treballadors del tèxtil que es troben a l'atur els que munten petites empreses amb l'objectiu d'assegurar la seva ocupació. Són, llavors, petites empreses que estan dotades d'una tecnologia poc costosa i estan orientades a la producció d'una roba de mitja-

na-baixa qualitat, que es ven als encants primer i també a les botigues després.

Al 1993, segons un estudi del professor Pere Jódar, hi havia a Santa Coloma unes 250 empreses que donaven feina a uns 1.500 treballadors. El seu nivell de producció podia arribar fins a les 300.000 peces de roba confeccionades en les setmanes de més demanda i la seva facturació podia su-

perar els 20.000 milions de pessetes. Van ser aquestes dades, i altres d'un estudi anterior fet el 1987, les que van decidir el govern socialista a apostar pel sector tèxtil; a demanar ajudes als fons europeus; a crear el centre de tecnologies de Can Xiquet; a projectar la construcció del centre comercialitzador... L'aposta, però, no ha resultat. Alguns projectes no han tirat endavant i d'al-

tres no han tingut l'èxit esperat. Els comerciants consideren ara que el consistori els va deixar de banda durant anys i que no els va dedicar prou atenció.

Economia submergida

Les fluctuacions de demanda que afecten el tèxtil i les característiques intrínseques d'aquest sector el fan propici a l'economia submergida, que pren a Santa

Coloma un pes molt important. Milers de colomenes poden confeccionar les peces de roba a casa seva i portar-les després als tallers. Els assistents al Fòrum Grama d'aquest mes van debatre sobre aquest punt i es van preguntar si cal accentuar les mesures per eradicar aquesta pràctica. Ricard Fernández, extècnic de l'Ajuntament, va assenyalar que no és convenient.

El futur de la societat mixta Modacoloma

M.M. ■ A començament del mes de maig vinent és previst fer un nou consell d'administració de la societat mixta Modacoloma SA. És un consell que pot ser definitiu, tal com han anat les coses als darrers temps. El projecte de Modacoloma ja ve de lluny, uns dos anys i mig, com a fruit de la decisió d'abocar esforços al sector tèxtil, per reactivar-lo, i va culminar, pel setembre de l'any passat, amb l'obertura d'una botiga de venda de confecció a l'engros a Brussel·les. Però sembla ser, pel que van explicar en el seu

moment els dos socis, l'Ajuntament —a través de Gramimpuls— i els empresaris del sector, que els resultats no van ser els esperats: el clima, massa benigne, no va ajudar gaire a fer vendes. Finalment, poc temps després de l'obertura de l'establiment, es va decidir el tancament, a finals de l'any 1995.

Al voltant d'aquesta decisió va néixer la necessitat de posar-se d'acord sobre altres qüestions: si calia o no mantenir una xarxa comercial a la zona, sobre la necessitat d'ampliar capital... L'Ajuntament, que va afir-

mar que quant a finançament públic ja s'havia tocat sostre, va comprometre's, però, a aportar diners, si, a la vegada, també ho feia el sector privat. En aquest període es van sentir diverses afirmacions, com per exemple que els empresaris volien una major participació en tot allò que té a veure amb el sector o que l'administració ha d'impulsar l'empresariat, el sector privat, que és qui, definitivament, ha de dur a terme els projectes. Com a qüestió de fons es parla del futur de la societat. És així el que hi ha damunt la taula.

En aquest temps de controvèrsia, alguns empresaris, relacionats també amb el complex tèxtil de Montgalà, van abandonar el projecte de Modacoloma, i per una altra part, una iniciativa plantejada per al sector, el centre comercialitzador, no va tirar endavant. Els empresaris locals no van comprar el mínim d'espais que s'havia decidit tenir assegurats per començar a construir. Des del sector empresarial es va afirmar que el projecte de Montgalà s'havia avançat al colomenc, «amb locals a més bon preu, a més a més».

EL TEMA DEL MES ■ El futur de la Fira d'Abril

El muntatge de tots els elements que integren la Fira d'Abril és una operació que requereix força temps i dedicació. Foto: GLÒRIA MATAMALA.

La Fira d'Abril va començar a celebrar-se a Catalunya ara fa 25 anys i va arribar a Santa Coloma quatre anys enrere. El certamen, que amb els anys ha passat a ser una de les manifestacions folklòriques més multitudinàries que se celebren arreu de Catalunya, busca a partir d'ara un emplaçament definitiu. Santa Coloma és una de les ciutats candidates a acollir-la permanentment tot i que amb reserves. La possibilitat està condicionada al desenvolupament del parc de Can Zam.

Espai limitat per a una fira en creixement

La planificació del parc de Can Zam condiciona el manteniment de la Fira d'Abril a Santa Coloma

MARTA MEMBRIVES
El desenvolupament urbanístic de Can Zam és un dels projectes més ambiciosos que està previst que s'iniciïn al llarg d'aquest mandat a Santa Coloma. Es tracta de fer realitat una reivindicació històrica, un somni per a molts colomencs: fer que Can Zam sigui per al poble, que tothom en pugui gaudir. Actualment, almenys durant una setmana a l'any, Can Zam és per al poble: per als colomencs i per a tota la gent que ve de fora a gaudir-ne. La Fira d'Abril aconsegueix una veritable transformació de l'espai, que sembla per uns dies un trosset de Sevilla.

Aquesta activitat, tan popular com multitudinària,

podria desaparèixer de Can Zam. Els organitzadors de la Fira d'Abril, la Federació d'Entitats Culturals Andalusos a Catalunya (FECAC) volen trobar un emplaçament definitiu fer-hi cada any la festa. El principal problema és el creixement de la fira i la quantitat de gent que arrossega. Les necessitats d'espai cada cop majors del certamen xoquen frontalment amb la planificació del parc que s'ha de fer a Can Zam i l'espai disponible.

El parc, prioritari

Els partits polítics que integren l'equip de govern de l'Ajuntament de Santa Coloma estan d'acord que la prioritat és ara per ara la

planificació del parc de Can Zam i que és la fira la que s'ha d'adaptar a l'espai disponible de Can Zam i no a la inversa. Tots expressen la seva voluntat de mantenir la fira a la ciutat i en destaquen la importància. Tot i això, ningú no vol condicionar la urbanització de Can Zam a les necessitats de la Fira d'Abril.

El tinent d'alcalde de Serveis Personals i responsable de Cultura, Antoni Fogué, assegura que el parc de Can Zam disposarà d'una superfície prou àmplia per acollir les casetes de la Festa Major d'Estiu. «Si la Fira d'Abril pot adaptar-se a l'espai, llavors serà benvinguda», explica. En aquest cas el major problema radicaria en els es-

pais d'aparcament. Tècnicament, el recinte de les casetes podria caber al futur parc però tot l'espai lliure que hi ha ara per aparcar-hi els vehicles desapareixeria. Això complicaria força les possibilitats d'estacionament a totes les persones d'altres municipis que visiten la fira amb el seu vehicle particular.

Sigui com sigui, hi ha altres ciutats que són candidates a acollir de forma permanent la fira. Entre les que ocupen els llocs més destacats a la llista de la FECAC hi ha Barberà del Vallès —on la fira ja va estar-s'hi durant molts anys, l'Hospitalet de Llobregat i Barcelona, a més de Santa Coloma. Barberà, la ciutat

que va acollir durant més anys la fira, podria ser-ne la seu permanent si l'Ajuntament enllesteix les obres de condicionament de l'espai que acollia el recinte.

La bona disposició del consistori colomenc i d'una part important de la població —una enquesta recent diu que un 70% dels colomencs voldrien que la fira es quedés a la ciutat— xoca amb les possibilitats que la festa marxi de la ciutat. I és que la Fira d'Abril és per sobre de tot un argument de pes per a tots els que mantenen que Santa Coloma és una ciutat oberta, integradora i multicultural, acollidora amb els que vénen de fora independentment del seu origen.

Un esdeveniment per superar tots els rècords

M.M.
Aquest any la Fira d'Abril està disposada a batre tots els rècords que fins ara l'han donat a conèixer arreu de Catalunya. L'esdeveniment cultural i folklòric mereix el qualificatiu de certamen cultural més multitudinari dels que es celebren arreu del Principat. La majoria de les xifres relacionades amb la fira es compten per milers: 100.000 bombetes enceses, un recinte de 76.500 metres quadrats, i la superfície total per aparcar a prop de la fira és de 274.400 metres quadrats.

Tot i això una de les xifres més espectaculars és la del nombre de visitants que va rebre al llarg de la darrera edició: prop de quatre milions de persones van passar pel recinte en algun moment de la fira. És a dir, més de la meitat de la població de Catalunya. D'entrada, la xifra pot semblar exagerada i ningú ha pogut confirmar que es tracta d'unes dades precises. Així sí, l'intendent de la policia municipal va arribar a comptabilitzar 700.000 persones un vespre a la fira.

Les xifres que mou la fira

també tenen molts de zeros. Tot i que el pressupost d'aquest any és d'alguns milions menys que el de l'any passat, la xifra supera els 70 milions de pessetes. Una part d'aquests diners els aporten les administracions públiques: els ajuntaments de Santa Coloma i Barcelona, la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i la Junta de Andalusia.

Desfilada de polítics

Un altre dels rècords de la fira és el de ser un dels espais que aplega en pocs dies més representants po-

lìtics de tots els partits, independentment de la seva tendència. En les darreres edicions aquest fet s'ha accentuat per la proximitat d'eleccions. Precisament, l'any passat la fira es va celebrar pocs dies abans que es donés el tret de sortida a la campanya de les eleccions municipals. En plena efervescència de precampanya, molts van ser els polítics, locals i de l'àmbit de Catalunya i de la resta de l'Estat, que van aprofitar l'avinentesa per deixar-se veure pel real.

Aquest any, sense elec-

cions a la vista, està per veure quin serà l'interès que despertarà la fira en els polítics. Tot i això tots tenen ja preparada la seva caseta, com ja va sent tradicional. El president de la FECAC, Francisco García Prieto, va voler avançar-se i durant la presentació de la fira va dir que els polítics «tenen l'obligació d'anar a la fira per conèixer la realitat del poble». Una maniobra d'aproximació que, si es confirmen les xifres donades per l'organització, es pot convertir en un veritable bany de multituds.

LES REACCIONS

ANTONI FOGUÉ
Tinent d'alcalde de Serveis Personals

«Sóc partidari que la Fira d'Abril es mantingui sempre que sigui compatible amb les característiques que el futur parc de Can Zam ha de tenir»

«Tres de cada quatre colomencs estan d'acord que la Fira es quedi a Santa Coloma»

JOSEP MARIA CORRAL
Tinent d'alcalde de Benestar Social

«IC-EV ha defensat i potenciat el fet que la Fira es faci a Can Zam. Considerem que el prioritari per a la ciutat és el desenvolupament del parc, que és el que la ciutat necessita»

MARI CARMEN MARTÍNEZ

Presidenta del grup municipal del PP

«El Partit Popular a Santa Coloma és partidari que la Fira es quedi a la ciutat, però creiem que l'equip de govern hauria de concretar com es desenvoluparà el projecte de Can Zam»

CARLES VIÑAS
President de grup municipal de CIU

«La Fira no ha de quedar-se obligatòriament a Santa Coloma. De la mateixa manera que un dia va venir, també se'n pot anar a un altre municipi»

«No crec que Can Zam sigui el lloc idoni per fer una Fira d'aquestes característiques. Molts veïns es queixen pels problemes de trànsit que comporta»

PEDRO GALLARDO
Secretari de la Favgram

«La fira es pot quedar a la ciutat si no hipoteca el futur de Can Zam»

«La junta de la Favgram té reserves sobre els diners que l'Ajuntament destina al certamen»

JOAN LÓPEZ
Historiador local

«Crec que seria bo que la Fira d'Abril es fes de forma rotativa, cada any en un municipi diferent»

«Cal crear festes per fomentar la identitat pròpia dels colomencs i no fer una Fira on la gent se sent atreta pel consumisme»

HERMANOS

1956 - 1996

CERÀMIQUES I SANITARIS

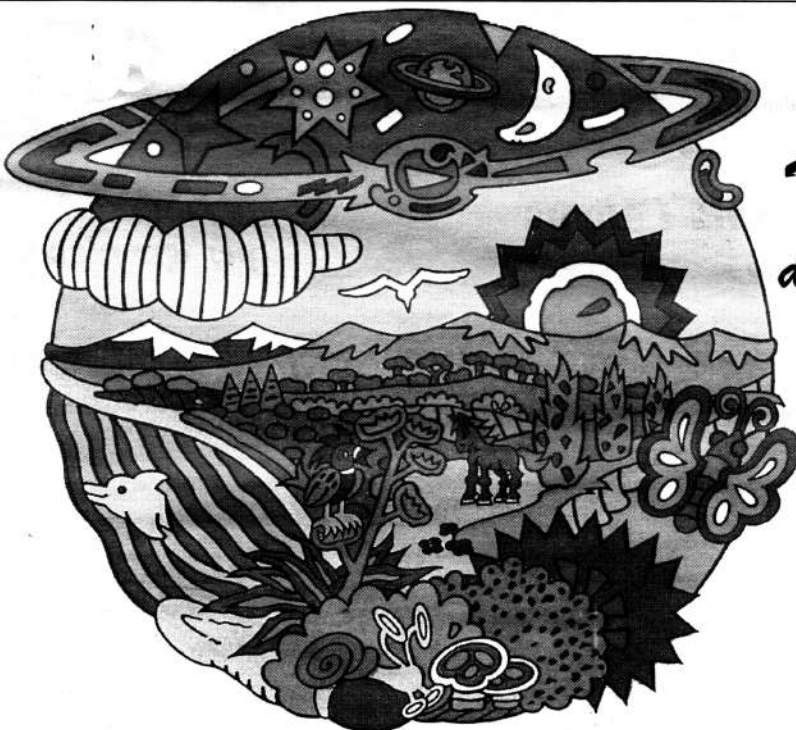
- MATERIALS CONSTRUCCIÓ
- REVESTIMENTS
- PAVIMENTS
- SANITARIS
- AIXETES
- COMPL. BANY I CUINA

40 Aniversari

President Lluís Companys, 22
Tel. 386 19 09
08921 STA. COLOMA DE GRAMENET

Gran de Sant Andreu, 174
Tel. 346 74 67
08030 BARCELONA

Pg. Llorenç Serra, 34
Tel. 386 43 12
08921 STA. COLOMA DE GRAMENET

*T'ofereim una selecció
de regals per a aquells
que són especials
per a tu*

VIS NATURA

ECOLOGIA I ALIMENTACIÓ

PRODUCTES NATURALS
ALIMENTS BIOLÒGICS
COSMÈTICA
ARTESANIES
JOGUINES

CONQUESTA, 155

☎ (93) 460 13 37

08912 BADALONA

Noves vies per reactivar Santa Coloma

El nostre dossier, igual que el fòrum d'aquest mes, es dedica al tema de la reactivació econòmica. S'hi diu el que ja s'ha repetit molt, que Santa Coloma és una ciutat d'una estructura econòmica feble, insuficient per produir els diners que necessita. Davant d'aquesta situació, els darrers anys s'ha fet un esforç important per canviar-la, però sembla que, finalment, es torna al punt de partida. Si no entren diners per una via exterior, Santa Coloma seguirà sent deficitària. El pla estratègic Santa Coloma 2000, amb una prova de realisme que s'ha d'agrair, acceptava aquest fet i, tot i que feia de la reactivació de l'economia local un objectiu important, assajava de recórrer a la via del finançament extraordinari per part dels governs central i autonòmic. Quan l'Ajuntament va intentar aquesta via, va xocar, com era de preveure, amb la reticència de les institucions. Santa Coloma no

és l'única població singular i Estat i Generalitat deuen tèmer que si obren l'aixeta un cop, altres ajuntaments reclamaran una aportació similar.

Es fa necessari continuar reflexionant i buscant, si no la via que ens solucioni el problema econòmic, si les vies que contribueixin a pal·liar-lo. Caldria recordar el greuge que se'n fa, del qual els colomencs som conscients, i que l'Ajuntament hauria d'utilitzar perquè és d'una força argumental innegable: Santa Coloma té una població treballadora nombrosa que té la feina fora de la ciutat i que, per tant, es deixa en altres municipis el valor afegit del seu treball. I no sols el que prové de la seva activitat laboral; els colomencs consumim cultura i diversió a Barcelona i, per tant, part del diner que ingressa la capital catalana ve de nosaltres.

Hauríem de trobar un sistema que fes que una part de la riquesa barcelonina retornés a Santa Coloma,

amb fórmules polítiques perquè aquesta circulació del diner no fos un fet extraordinari sinó normal, com ho és actualment per a tots els barris de Barcelona. Potser seria l'hora que la vila, tot i conservar la seva autonomia, es preguntés si no existeix alguna manera de federar-se amb Barcelona, de la mateixa manera que segles enrere hi havia poblacions apartades que rebien el tracte de carrers de Barcelona. Si de fet les ciutats metropolitanas vivim arrossegades pel dinamisme de Barcelona, i en depenem més del que sembla, seria bo que aquesta realitat que en part està submergida es clarifiqués i que es creés una autèntica participació política i econòmica interciutadana. Santa Coloma hauria de tornar a maldar per ficar-se en el pla estratègic de Barcelona. I hauria d'aprofitar que Barcelona està dissenyant la carta municipal per veure si, d'alguna manera, hi pot ser tinguda en compte.

Suma d'origens diversos

Entre dura la Fira d'Abril, Santa Coloma acull centenars de milers de visitants, que, durant uns dies, fan dels terrenys de Can Zam, convertits per a l'ocasió en un evocador *real* de fira, el seu petit país. És a Santa Coloma on la Fira d'Abril ha agafat més volada i segurament també és aquí on s'ha consolidat. La millora de les comunicacions i de les instal·lacions hi han contribuït, però la clau ha estat sobretot el caliu dels colomencs o colomenques que l'han acollit.

La XXV edició confirma que la Fira ha sabut evitar el risc de convertir-se en un exercici de nostàlgia, reservat només a un grup concret de la població catalana.

Al llarg dels anys, la Fira ha pogut fer participar de la festa els ciutadans catalans que no són d'origen andalús. Aquesta és una de les virtuts principals d'aquest festival, que es caracteritza per la multitudinària presència de persones.

La Fira, que s'inaugura avui, divendres, obre portes amb la incertesa

de no saber encara el seu emplaçament definitiu. Recentment, s'havia donat per fet que Santa Coloma deixaria de ser-ne la seu... Malgrat això, ara es torna a parlar de la possibilitat que la Fira es pugui mantenir dins el terme municipal de Santa Coloma, en uns terrenys convenientment adaptats sense sortir de Can Zam.

Aquesta és una bona oportunitat per a una ciutat que és la suma singular de persones d'origens molt diversos i on poden conviure amb normalitat sevillanes, gaiters i sardanes.

L A B Ú S T I A

Canvis a Can Roca Vell

CONXITA CARDONA ROYO

M'adreço a Grama per comunicar que la casa de colònies Can Roca Vell, per decisió dels propietaris de la finca, que és l'Ajuntament, ha canviat de direcció i de manteniment. L'equip anterior ha deixat de donar aquest servei, que ha passat a una empresa. Aquesta decisió no ha estat presa en base d'un mal funcionament, que, com el mateix Ajuntament em va dir, no s'ha donat, sinó per raons de canvi de política de gestió.

Voldria, abans de res, que quedés ben clar que haver estat al capdavant de la casa de colònies durant deu anys no ha suposat cap gana. Quan vam començar, les instal·lacions no eren gaire bones... El curs 1994-1995 hi havia un equilibri entre instal·lacions, residència, característiques del terreny, activitats, usuaris, equip de treball, serveis, despeses i economia. Temps després, em van comunicar que la casa entraria a concurs i jo vaig manifestar la intenció de presentar-m'hi. Em van dir que m'ho comunicarien. El mes de març es va fer l'obertura de pliques. El juny em van comunicar que va resultar guanyadora l'empresa Entorn. També es va presentar un grup de monitors de Santa Coloma i Sant Adrià que, en saber que jo hi concorria, es van retirar per deixar-me pas; els estic molt agraïda.

Des d'aquell moment em van donar preses perquè me n'anés, amenaçant-me amb el desnonament judicial. Al migdia del 3 d'agost de 1995 vaig entregar les claus. No em van donar ni un adéu de cortesia. (Conxita Cardona Royo, exconcessionària de Can Roca Vell.)

«Voldria que quedés ben clar que haver estat al capdavant de la casa de colònies de Can Roca Vell durant deu anys no ha suposat cap gana, un tirador de veta i la casa de franc»

GRAMA

Edita: Hermes Comunicacions, S.A. **Director:** Jaume P. Sayrach. **Director Executiu:** Andreu Mas. **Redacció executiva:** El Punt del Barcelonès Nord. **Fòrum Grama:** Maria Josep Olivé, Eugeni Madueño, Fernando Montenegro, Carme Molina, Xavier Luis, Xavier Guerra, Joaquim J. Pérez, Rodolfo del Hoyo, Alba Gómez, Josep Lluís Sánchez, Anna Valls i Margarida Montero.

E L D A U

La confecció tèxtil a Santa Coloma

ISABEL FERNÁNDEZ LABELLA

La confecció tèxtil a Santa Coloma podria presentar-se com un mercat confectionista potencial, ateses les seves característiques: un elevat nombre d'habitants com a mà d'obra potencial i demanda interna del sector, i una bona localització geogràfica. La realitat, però, ens fa veure una situació ben diferent. Santa Coloma s'ha especialitzat en una sola fase del procés de producció que ocupa una posició relegada en el món de la confecció. La ciutat dona mà d'obra en les fases de producció que requereixen més personal i són menys rendibles.

La confecció colomenca presenta una flexibilització laboral inadequada. L'estructura financera dels tallers respon més a estratègies de supervivència que no pas a estratègia empresarial. Per no parlar dels tallers que, en gran part, funcionen en règim d'economia submergida. Tot això és un fre al creixement de les empreses legalitzades, que es veuen obligades a competir a la baixa amb els tallers submergits. El resultat és que recorren a la descentralització de la producció, que es fa en petits tallers.

La política de l'Ajuntament és limitada i insuficient. En els darrers anys la ini-

ciativa municipal s'ha basat en una política de subvencions, permisos i ajuts per a la legalització. S'ha originat una cultura de la subvenció, forçament provisional, que ha estat incapaç de millorar la debil·l'estructura productiva i financera de les empreses del ram.

La possibilitat de reactivació tèxtil a Santa Coloma és poc sòlida, sobretot si el sector passa per greus dificultats per sobreviure. S'hauria de canviar tota l'estructura productiva i organitzativa. Però aquest és un camí difícil.

(Isabel Fernández és estudiant d'Econòmiques. Viu a Can Mariner.)

L A T I R A

L A C A P S A

Ja no serà per ignorància

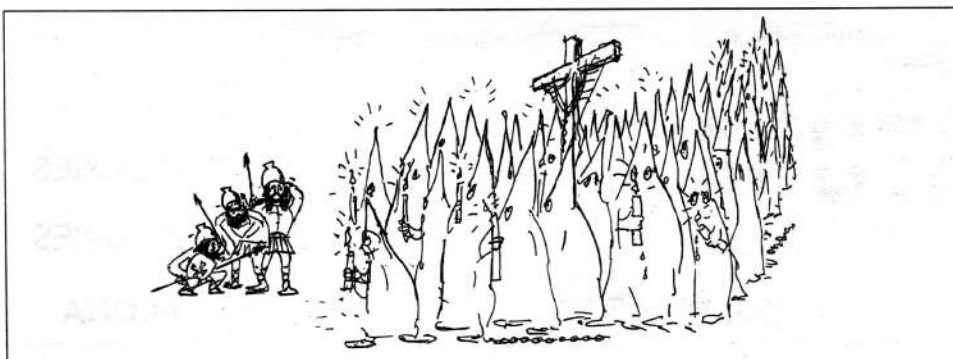
JOAQUÍN J. PÉREZ

Com viure sense Marsé? ¿O sense Duras, Vicent, Millàs, Sciascia, Theroux i alguns altres —que cadascú hi afegirà els seus—. Jo no en sé, ni puc, encara que hi ha gent que ho aconsegueix.

Tot és qüestió de tossuderia i d'idiotesa, però jo no sóc pusil·lànim ni d'una voluntat feble. Així és que, a còpia de préstecs bibliotecaris i d'hores que robo a la son, he anat construint el meu món.

Però també vull creure que m'he fet persona enmig de vinyetes i, d'acord amb la meua ignorància, tampoc em sé explicar com és possible viure sense Valvin i Hobbes o sense altres herois del tebeo. Si vull llegir *Paracuellos* de C. Giménez només trobo prestatgeries buides. Si per cas, tres o quatre còmics caducats i poc representatius, o els de sempre: Tintín i la trepa dels seus seguidors infantils. I és clar, cada vegada sé menys coses sobre els còmics i, consegüentment, cada dia sóc més tonto.

A mi l'afer de la intel·ligència encara no m'ha derrotat del tot i vull, i ho exigeixo —amb veu fluixeta— que als prestatges hi hagi historietes per a adults cultes, ara que tenim una biblioteca bonica i nova de trinca. Vull que se'm donin en préstec els Watchmen, i Quico el progrè i el Batman: Dark Knight, Akira i Corto, els seus viatges, i Miguelanxo Prado al complet, i Comès, Torpedo, Sombra, i Perich miolant, i Moebius, Bilal, Bouco... I vull... (Joaquín J. Pérez estudia filosofia a la universitat i viu al Centre.)

La reforma, quina bona oportunitat!

JOAN DOMÈNECH

L'escolarització obligatòria fins als 16 anys és un dels aspectes més remarcables de la reforma educativa que estem aplicant al nostre país. Una escolarització que ha d'assegurar dues qüestions: l'educació bàsica per a tot l'alumnat, sigui quina sigui la seva procedència o les seves possibilitats; i una educació que ha d'atendre la diversitat d'interessos i capacitats. La història reconeixerà la reforma educativa dels anys vuitanta com una gran conquesta en el marc d'un estat del benestar en permanent crisi i revisió. Una conquesta que ha servit per modernitzar i consolidar un servei públic educatiu que, en molts aspectes, era encara hereu de l'època anterior a la democràcia. I dic això conscient de les dificultats que es poden observar.

El curs vinent comença a aplicar-se de forma generalitzada l'educació secundària obligatòria (12-16 anys), últim tram d'aquest període obligatori.

L'educació secundària obligatòria suposa la garantia d'una cultura comuna de qualitat, i una formació diversificada, que atén els interessos de tots els infants i joves. La proposta no és senzilla però tampoc impossible.

L'experimentació que s'ha dut a terme en alguns centres educatius ha donat

bons resultats quan s'ha garantit la sintonia de l'equip de professors i professors amb aquesta nova orientació de l'educació. No s'ha d'oblidar que, fins ara, s'ha demanat al professorat de secundària una funció bàsicament selectiva i, ara, se li demana que atengui i tracti de promocionar tots els seus alumnes, sense cap mena de selecció prèvia. Però sovint acostumem a viure els problemes o les situacions noves en clau de conflicte: ¿podem fer un esforç de professionalitat, els professors, i les famílies de responsabilitat, i veure les dificultats o els canvis que se'ns proposen com una possibilitat real de millorar l'educació? Crec que amb l'aplicació de la reforma, si tothom assumeix la seva responsabilitat, tindrem una gran oportunitat de fer un pas de gegant en els principis educatius més clàssics.

Sempre he pensat que ajuntaments com el de Santa Coloma han de fer de l'educació una de les seves prioritats, pensant en el futur, però el continuisme en els seus pressupostos no donen gaires esperances d'un canvi en aquest terreny. Als anys setanta vam aconseguir, a partir de la lluita entorn al pla popular, una plaça escolar per a tots els ciutadans. Vint anys després se'ns planteja, a més d'allargar les possibilitats d'escolarització

fins als 16 anys, el tema de la qualitat. Ni els pares ni els professors ho hem d'oblidar.

Cal demanar que totes les incerteses desapareguin. I hem d'estar amatents a qualsevol retallada pressupostària que, no hi ha cap dubte, perjudicaria les escoles públiques de ciutats com la nostra. Segurament no perillarien les places escolars però sí la seva qualitat. Davant d'aquesta situació, no ens podem conformar, hem de continuar fent sentir la veu dels que assumeixen, com a professionals, la seva responsabilitat, i reclamen de l'administració una actuació equivalent. L'acord recent que s'ha signat entre el Departament d'Ensenyament, els sindicats, els Moviments de Renovació Pedagògica i la Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de Catalunya no pot convertir-se en paper mullat o en retòrica buida. Cal que el Departament d'Ensenyament posi en marxa la seva maquinària i faci que el pacte sigui efectiu, amb tots les seves conseqüències. Tal com ha remarcat el Primer Congrés de Renovació Pedagògica clausurat fa molt poc, amb la qualitat de l'escola pública ens guanyem la qualitat de la Catalunya del futur.

(Joan Domènech és mestre i membre del Casal del Mestre de Santa Coloma.)

Cent anys de cinema

CARMEN MOLINA

Diumenge al matí: una trucada telefònica i una proposta per al vespre. «anem al cinema!». Aquesta pot ser, qualsevol cap de setmana, la situació en què es troben molts ciutadans i ciutadanes que volen fer una mica de cultura del setè art. Allò que podria resultar molt simple es transforma en una qüestió que requereix un estudi previ, important.

D'una banda, triar la pel·lícula, cosa gens fàcil amb una cartellera sobre carregada de títols molt suggeridors.

«Diumenge al matí, una trucada i una proposta: 'anem al cinema!'. Però allò que podria resultar molt simple es transforma en una qüestió que requereix un estudi previ.»

Després, triar l'horari més convenient i veure si coincideix amb la pel·lícula.

Després, localitzar el cinema: el carrer, i el metro o el bus que més t'hi apropi. Si no l'encertes, un bon calçat per fer bones caminades.

Un cop hi ets, comprar l'entrada. Si vas bé de temps no hi ha cap problema, però, de vegades, en cosa de minuts et pots trobar

cues quilomètriques que es bifurquen en dos sentits: una es per entrar a la sala, l'altra per comprar l'entrada. Això, que és una cosa trivial, pot convertir-se en tota una experiència. Si després de passar totes aquestes proves encara teniu bon humor, cal guardar-lo per si al costat et toca algú que devora crispetes amb fervent devoció, o tens per veï el típic comentador de la pel·lícula, que ja sap com acaba, o que es creu ser un bon crític i amb els seus comentaris no et deixa escoltar res.

Anar al cinema és tot un treball, un bon exercici físic i mental. Encara es creuen que aquest sector es troba en crisi?

(Carmen Molina estudia història a la universitat i viu a Can Mariner.)

Oportunitats i amenaces

CRISTÓFOL BORDES FIGUEROLA

L'Anna Valls en el darrer Grama incidia en una qüestió de la qual ella i jo ja havíem parlat. Voldria destacar dues frases: «Els nous vinguts procedeixen de barris amb situació de deteriorament» i «La ciutat acull cada cop més immigrants estrangers». Remarco tres fets que em semblen inqüestionables perquè un primer balanç d'urgència detecta l'empobriment que pateix la ciutat en els àmbits sociològics, econòmics i culturals.

L'enorme esforç realitzat per les famílies de Santa Coloma (i també per les institucions i les administracions) per millorar el nivell acadèmic, professional i cultural de les noves generacions de colomenes esdevé estèril perquè la ciutat va perdent habitants joves.

Es probable que aquests joves assoleixin en els propers anys tasques pro-

fessionals millor retribuïdes. L'esforç fet per esdevenir una comunitat ara es va perdent amb els que marxen. Si la migració progressiva es dona bàsicament en el jovent, canvia també la trama de la població i la piràmide d'edats.

Cal dir, amb valentia, que hi ha hagut un cert fracàs històric en les polítiques realitzades per millorar les condicions de vida dels colomenes i per mirar de retenir-los ací amb una oferta cultural, i d'habitatge que fos suficient.

Hi ha igualment un magre interès d'aquells que s'autodenominen progressistes per afrontar amb decisió la nova realitat emergent a Santa Coloma. Mentre es genera debat al voltant de la llera del riu Besòs, s'oblida que hi ha un quart món real i creixent al nostre voltant. Cal dir que no ens podem permetre el luxe d'esdevenir una Santa Co-

loma a dues velocitats i que hem d'actuar mantenint sempre l'equilibri de la ciutat. En aquest esforç prioritari per incidir en qual col·lectiu de nous vinguts perquè integrin i formin, amb nosaltres, la millor Santa Coloma possible.

Quan pràcticament tots hem positivat la qüestió de la llengua dels nostres escolars, ¿tal vegada no hem de fomentar l'accés primer i bàsic a la llengua pròpia del nostre país? Podem consentir que se'n sentin desplaçats? Hi ha, tal vegada, més solidaritat que aquella més primigenia que ens reclamen els que són més a la vora nostra? Jo també estic pel 0,7% —i el que vulgueu—, però em colpeix molt més allò que ja veig quotidianament a la meua ciutat que, Déu n'hi do de com és, oi?

(Cristòfol Bordes Figuerola és industrial i viu al Centre.)

Jo hauria deixat que m'untessin

FRANCISCA GARSEN

No negaré que la confesió de Lluís Hernández, afirmant que van oferir-li comprar de franc de per vida en un hipermercat a canvi de facilitar la seva instal·lació a Santa Coloma em va sorprendre a bastament. D'igual manera, va augmentar la meua admiració per la figura de l'excalcalde, que, refusant l'oferta, va donar mostra, un cop més, del seu esperit abnegat pel bé de Santa Coloma.

La meua reacció inicial va ser, ja ho he dit, d'admiració. Però des del prisma de reflexió que atorga la conversa relaxada en companyia dels amics i les amigues, m'he adonat que el meu egoisme m'hauria traït si se m'hagués plantejat una ocasió com la que en Lluís va refusar. Jo no ho dubto; hauria deixat que m'untessin. Sé que això que dic no és gens admirable, però ho refermo. Hauria avantposat els meus interessos personals als de la ciutat, emparant-me en l'excusa que la superfície s'hauria instal·lat igualment a la comarca.

M'avergonyixo dels meus pensaments però no puc fer res per evitar-los. Per sort, m'he adonat d'un punt que juga al meu favor. Ni sóc, ni seré mai, alcaldessa. (Francisca Garsen és mestressa de casa. Viu al Riu Nord.)

A Maria Creu Antonijoan

ANTONI ANTONIJOAN

«**T**robarem a faltar el teu somriure», i la teva força, la teva vitalitat, la teva alegria. Un somriure natural, sincer, vital, ple d'afecte, de tendresa, de preocupació per tot i per tothom. Somriure tranquil, amorós, ple de pau. Somriure d'infant que se sent protegit, feliç, en els braços dels pares. Somriure confiat dels qui han rebut el do de la fe en Déu, que és pare i font de vida, que ens estima i protegeix. Maria Creu: creiem que la teva esperança s'ha complert. Sabem que ets feliç a la casa del Pare. (...) El sentiment de la separació ens fa plorar.

Estem fets per a la vida, la mort, que sempre ve de fora, se'ns presenta injusta. Però tu no vols que plorem. No te'n vas amb les mans buides. (...)

La teva valentia, l'energia i la força que has demostrat tenir farà que ens superem i que siguem valents i decidits. I el teu afecte, l'obsessió per la unitat, és una lliçó que mai no oblidarem. Les teves paraules, molts detalls, les atencions que has tingut, són records que et faran ser molt present. «I el record de la vall on vas viure». Són gairebé 62 anys, viscuts amb plenitud. Eres enèrgica, vital, il·lusionada. (...)

«No l'esborra la pols del camí». Has arribat, com diu la cançó, dalt de la carena. Ja ets al cel, a la casa del Pare. (...) Creiem que ara ets plenament feliç. Des del cel mira aquesta vall, que era teva i és nostra, i que tots estimem tant! (...) Has fet festa quan ens has reunits. Per això volem eixugar les llàgrimes i poder veure't en l'horitzó on has arribat. Tots units, farem camí cap a la casa del Pare. El nostre comiat diu «a reveure». Perquè el nostre adéu és només per un instant.

(Antoni Antonijoan, gerent de Ferroplan. Santa Coloma de Gramenet.)

NOTA AL LECTOR

El pròxim dijous 9 de maig a Can Sisteré es farà un col·loqui sota el títol *La cultura catalana a l'àrea metropolitana*, organitzat pel Centre Excursionista Puigcastellar. Us comuniquem que el Fòrum Grama hi participa i el fa coincidir amb la seva conferència mensual. Si voleu enviar textos per a la secció, feu-ho al carrer de la Conquesta, 60, de Badalona (08912).

RETRATS DE COLOMENCS ■ Maria Mercè Penalba i Beckmann

L'11 de maig fa un any de l'obertura de la Biblioteca Central. En només deu mesos hi han passat més de 175.000 usuaris. Una xifra que supera amb escreix les expectatives que els polítics de la Diputació i de l'Ajuntament tenien dipositades en el servei, però que no han sorprès la directora. Mercè Penalba sabia que passaria això, que la Biblioteca, com a oasi de silenci, és un lloc desitjat. Compta amb un avantatge: l'experiència de 25 anys de bibliotecària a la ciutat. Un aniversari que va celebrar amb si mateixa el passat primer d'abril.

MERCÈ PENALBA i BECKMANN. Responsable de la Biblioteca Central de Santa Coloma de Gramenet

Celebrar en silenci vint-i-cinc anys entre llibres

DORI MORILLO GONZÁLEZ
■ Mercè Penalba és una de les poques persones d'aquesta ciutat que té la sort de treballar durant el dia en un lloc on el silenci regna per si mateix. Aquesta circumstància pot haver contribuït al fet que encara conservi fresc un gest afectuós i una calma característica en el to de la veu, que s'agraeix i que és poc freqüent.

Aquesta dona de 43 anys, colomenca de naixement i de sentiments, forma part de la recent generació local de dones que, a més de ser mares, esposes i treballadores, s'automultipliquen per tal de sentir-se satisfetes de fer bé una feina que saben que no és com la majoria de les feines, ja que la d'elles porta implícit assumir una responsabilitat i una dedicació especial envers la seva pròpia ciutat.

Mercè Penalba és la directora de la Biblioteca Central de Santa Coloma de Gramenet, un centre situat en un lloc privilegiat, al cor mateix de la ciutat. Està situada en un edifici emblemàtic que és avui candidat als premis FAD d'arquitectura, per l'aprofitament excel·lent que els seus arquitectes van fer de la llum exterior, pensant amb bon criteri en la necessitat de conservar al màxim l'instrument primari dels possibles usuaris: els ulls.

Tot i que les pintades a les façanes acostumen a contaminar-nos la vista i a irritar-nos per la utilització psiquiàtrica i indiscriminada que es fa de les parets, a l'esquerra de la porta principal de la biblioteca podem llegir un grafit que difícilment deixa indiferent. Diu textualment: «Menos pelas pal Liceo y más libros pal obrero». Aquesta és la primera pintada que mai havíem vist enlloc reclamant el foment de la lectura.

En accedir a la biblioteca, es passa automàticament per un lector òptic que comptabilitza les entrades i les sortides de persones que alhora detecta —no direm de quina manera— les possibles sostraccions de qual-sevol tipus de material, que no ha estat controlat pel personal del centre.

Al hall d'entrada, que curiosament és més gran que toca a l'antiga biblioteca que abans hi havia a la ciutat, al carrer de Sant Carles, ja es comença a sentir el silenci. L'espai destinat a la lectura dels diaris està situat a la dreta. És ampli, còmode i està decorat al fons amb un gran mural de l'artista local Benito Marcos. Ja no hi ha cap cadira buida. El públic és, sobretot, gent

La responsable de la Biblioteca Central és néta d'un alemany establert a Santa Coloma de Gramenet. Foto: ESTEBAN CARMONA.

gran. El jovent encara és a classe. És a la tarda i acaben d'obrir. Més tard vindrà la colla habitual d'adolescents, que són els usuaris majoritaris de la zona audiovisual i musical.

La Mercè Penalba ens ensenya les diferents dependències de la Biblioteca Central amb la il·lusió i l'orgull de qui ensenya el piset per primera vegada. Passem

ràpidament al segon pis, dedicat a la consulta i al préstec de llibres, i al final seiem a dalt de tot, al tercer pis, que és la zona infantil, on encara no hi ha ningú i podem parlar.

La responsable de la Biblioteca Central és néta d'un alemany establert a Santa Coloma als anys vint, del qual ha heretat la llengua catalana («perquè l'avi

—diu— era d'aquells que tenien ben clar que s'havia de parlar la llengua d'allà on es vivia»). De pare nascut a Sant Andreu i de mare aragonesa, va néixer a la casa on vivien, al carrer de mossèn Camil Rossell. Està casada amb un dissenyador gràfic d'editorial, el també colomenc Joan Arús (el nét d'en Pau del Gall, que fou un conegut enterraments del

poble) i tenen un fill de dinou anys.

Mercè Penalba reconeix que la seva vida gira completament al voltant d'una biblioteca. En una va començar i en una altra continua treballant. En una biblioteca va fer el Servicio Social de la llavors Sección Femenina (pas absolutament necessari per a les dones de l'època per poder ac-

cedir a estudis superiors) i, fins i tot, a la biblioteca va conèixer el seu marit, que li va presentar la Maria Font (actual directora de la Biblioteca de Sant Roc, a Badalona) quan ambdues eren les auxiliars de la biblioteca del carrer de Sant Carles.

Aquesta última biblioteca, inaugurada al març de 1968 i tancada el 1989, quan es van iniciar les obres de l'actual plaça de la Vila, ha estat la base de la Biblioteca Central. Durant sis anys el servei es va prestar en unes condicions d'interminable provisionalitat, als baixos del col·legi Roselló Porcel.

Fer-se bibliotecària

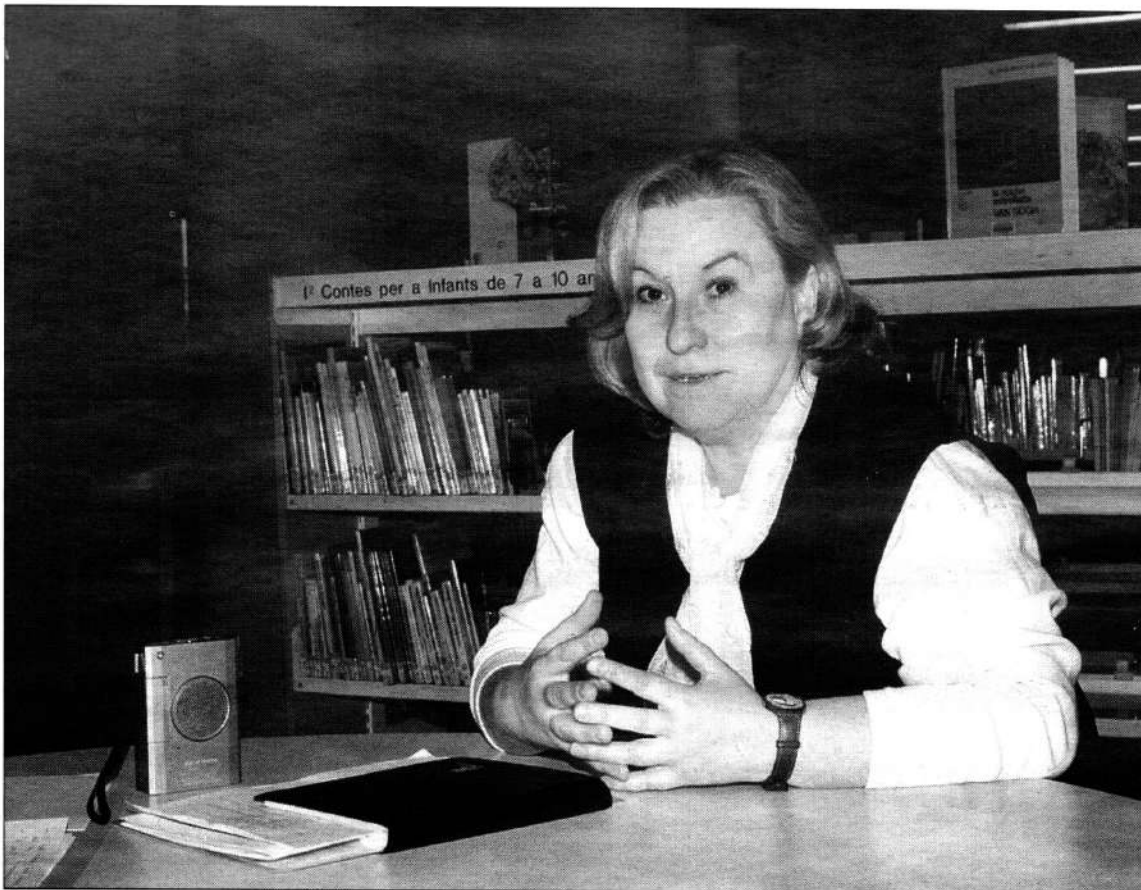
La nostra entrevistada va viure aquesta etapa transitoria amb molta preocupació i desànim («ens van dir que hi estariem dos anys i vam estar-n'hi sis»), per la precarietat i les mancances que suposava oferir el servei de biblioteca en un lloc que no estava condicionat per a aquesta fi.

I això que ella, de més jove, el que volia era ser tècnica d'empreses turístiques. Trobava que aquella feina era més divertida. Eren els anys setanta. Mercè Penalba pertany al primer grup d'estudiants que van inaugurar l'únic institut que hi havia llavors a Santa Coloma, el Puig Castellar. Però, en cobrir una vacant d'auxiliar de biblioteca, oportunitat que se li va presentar quan tenia divuit anys, i en descobrir que li agradava allò de disposar els llibres creant entre ells una relació d'utilitat, la va decidir finalment a estudiar Biblioteconomia i Documentació. És funcionària de la Diputació de Barcelona, institució de la qual depèn la xarxa de biblioteques públiques, que funcionen en els municipis mitjançant convenis amb els ajuntaments.

«Sempre dic —explica— que no he nascut per a això, que m'hi he fet amb el temps. I ara m'encanta comprar llibres, llegir llibres, posseir llibres. Jo sempre dic que tinc afany de possessió dels llibres. I tant és així que de vegades en lleigeixo algun a la biblioteca que m'agrada i després vaig a la llibreria i l'encarrego, perquè necessito tenir-lo al meu abast més sovint.»

Fins i tot confessa que lleigeix els diaris començant per les planes de crítiques de les novetats editorials. Per aquesta raó tria perfectament el diari que compra cada dia de la setmana. Ho fa en funció de l'aparició dels suplementes especials de novetats literàries que s'editen en cada rotatiu.

RETRATS DE COLOMENS ■ Maria Mercè Penalba i Beckmann

Mercè Penalba defensa que la joventut necessita un espai propi per fomentar la seva estima envers els llibres. Foto: ESTEBAN CARMONA HENARES.

Dori Morillo,
periodista
enamorada del
paisatge

■ Dori Morillo González va néixer a Zamora, en la part de la comarca que viu del blat, i l'altra meitat conrea la vinya. El seu poble és, concretament, Gallegos del Pan, vila que es troba enmig d'un paisatge pròpiament machadià: de camps planers i immensos, amb escassos arbres i molt de cel i molt d'horitzó. Als dos anys els pares se la van endur cap a Catalunya. Però aquella nena s'enyorava tant que la van tornar a enviar al poble, lloc on es va criar amb el seu avi. Va estar-se a Castellà la Vella fins als sis anys. En aquell moment es va reunir amb els pares a Santa Coloma de Gramenet, en el pis del carrer de Pompeu Fabra, on s'està fins que, en contraure matrimoni, es trasllada al barri del Raval. En el moment just que Grama passa de ser mensual a ser setmanari, la Dori s'incorpora a l'equip de redacció. A la publicació toca tota mena de temes. Finalment, la seva especialitat acaben sent els temes de barris de la ciutat. Al mateix temps fa de corresponçal local al *Diari de Barcelona* i a l'Agència EFE i porta el programa *Magatzem* a l'emissora municipal Ràdio Gramenet. És una de les fundadores del Grup d'Amics d'Antonio Machado, evocant les seves arrels i gustos literaris. Entra al primer ajuntament democràtic i s'encarrega, des del seu inici, del full *L'Ajuntament Informa*. Actualment, Dori Morillo és la cap de premsa de l'Ajuntament de Santa Coloma. / GRAMA

Esteban Carmona va fotografiar les
cuetades del
franquisme

■ Esteban Carmona Henares és andalús. Va néixer a Villamartin, a Cadis. Quan tenia 15 anys es va traslladar a viure a Barcelona, amb la seva família. Als 17 anys van venir cap a Santa Coloma, al passeig de la Salzedera, on Esteban ha viscut fins que, en casar-se, ha anat al carrer d'Aragó, del barri de Singuerlin. Va entrar a treballar a Grama l'any 1977 i hi va ser fins que va desaparèixer la primera etapa de la publicació. Es va fer cèlebre el reportatge que va fer juntament amb Salvador Monroig quan, tot just iniciada la democràcia, els operaris de l'Ajuntament es disposaven a enderrocar el monument dels caiguts que s'aixecava davant de l'església major. Camuflats entre la gent, tots dos van captar la reacció dels ultres i la de l'individu que es va treure la pistola i va disparar contra el Miliqui. Esteban Carmona també va treballar per al *Diari de Barcelona*. Actualment, la fotografia s'ha convertit per a ell en un hobby. És electricista de professió i treballa a l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet en el servei de manteniment de la brigada municipal d'obres. / GRAMA

«Cal un llibre de la història completa de Santa Coloma»

DORI MORILLO GONZÁLEZ ■ Mercè diu que actualment la biblioteca neix gràcies a l'existència d'una legislació proteccionista en la matèria: la llei de lectura pública, que obliga tots els municipis de més de cinc mil habitants a tenir-ne una.

«Però evidentment —assenyala— són primer les inquietuds i després les necessitats. A Santa Coloma suposem que l'antiga biblioteca va néixer perquè, a l'època en què la Diputació va ampliar la seva xarxa, hi havia persones a la ciutat que tenien bones relacions amb aquesta institució i, a més, perquè es van adonar que aquest era un nucli de població que ja havia superat els cent mil habitants...» Avui són 114 les biblioteques que formen aquesta xarxa.

Aquí, el nivell de lectura ha augmentat moltíssim en els darrers anys. No obstant això, sobre la pròpia ciutat els colomencs no disposen encara de la documentació que seria ideal per optimitzar el servei de consulta i prèstec que ofereix el centre en matèria de col·lecció local. Els llibres sobre Santa Coloma més llegits en els darrers anys han estat *La història general de Santa Coloma de Gramenet*, escrita pel recentment desaparegut Joan Vilaseca i Segalés; el quadern *Arbres i arbusts de Santa Coloma*, de Miquel Eduard Hernández Tello, i, com a eina de consulta dels escolars, el llibre de dades del padró d'habitants, editat per l'Ajuntament. Segons Mercè Penalba, cal un bon

llibre sobre aquesta ciutat i la seva història.

Denomina col·lecció local a un espai del segon pis de la Biblioteca destinat, exclusivament, a l'arxiu de documentació sobre Santa Coloma. Es tracta d'una habitació no gaire gran si la comparem amb les dimensions del centre, on, de manera ordenada, es poden trobar des d'octavetes reparades al carrer a l'època de la clandestinitat política fins a estudis recents sobre aspectes diversos de la ciutat. Aquí estan també les col·leccions de les revistes colomencs: *Gramenet*, *L'Ajuntament Informa*, *Ciutat*, *Poble*, *Gramenet-2000*, *Mescoloma*...i, evidentment, *Gram*.

Això té molta relació amb la feina feta els anys setanta per Maria Font, ja que ella —ens explica la Mercè— era qui tenia un afany especial per tot allò escrit que es feia a la ciutat i que, fins i tot, era considerat prohibit: «Anava guardant amb cura tot tipus de retalls i papers que parlaven de Santa Coloma. Com que a la Biblioteca mai no venien els polítics franquistes, no hi havia cap problema. Estava ben guardat, a la biblioteca.»

Ara, diu amb un cert to de comprensió, els polítics locals tampoc són usuaris de la biblioteca. I més encara. Fins ara —confessa— mai s'havien preocupat ni de visitar-la els responsables de Cultura. Per sort —diu— en

el consistori actual hi ha uns quants, però importants, càrrecs que són antics i habituals usuaris del servei i això els fa ser més receptius.

Aquest coneixement de la vida de la Biblioteca, la Mercè Penalba el considera bàsic per poder afavorir entre la població la consciència de la necessitat que té el jovent de disposar d'un espai propi, amb taula i cadira, a casa seva, per fomentar la seva estima envers els llibres i l'estudi. «A la biblioteca —diu— vénen molts joves a fer els deures. Aquest hauria de ser un lloc de consulta, on els llibres es bellugessin d'unes mans a les altres per resoldre dubtes; el que passa és que vivim la realitat i sabem que en aquesta ciutat

no tothom disposa d'un raconet per poder llegir amb tranquil·litat.»

Guairé ciència

Que aquesta persona estigui al corrent dels gustos literaris de la població i que la seva opinió tingui una base quasi científica no és, doncs, cap sorpresa. Al marge dels llibres que els estudiants utilitzen com a eines de consulta, la Mercè Penalba defineix els colomencs, en general i sobretot, com uns bons lectors de novel·les.

Però ha comprovat que entre els adults, tot i tenir la mateixa edat, existeixen diferències d'opció de lectura segons el sexe. Disposa d'estadístiques de molts anys. I n'ha acumulat molta en els darrers nou mesos. La Biblioteca, un lloc on Mercè és mou com un peix dins de l'aigua, ha superat la xifra de 175.000 usuaris i ha fet el carnet de lector a 8.149 persones.

Diu que les dones són més bones lectores de llibres, tant pel que fa a quantitat com a qualitat, i ho fan amb més devoció. Els homes són, amb xifres, més afeccionats a la lectura de publicacions com els diaris. Una anàlisi superficial ens faria suposar, per totes aquestes circumstàncies, que les dones treballen més la imaginació i que els homes s'estimen més estar al corrent de l'actualitat i reflexionar, però, sobre fets i situacions empíricament a l'abast de tothom. «Fes la prova d'això, —diu—, senzillament fixa't en el metro.»

LES FRASES

«La meua vida gira completament al voltant de les biblioteques, ara entorn de la Biblioteca Central»

«Vaig viure amb molta preocupació i desànim els sis anys que vam estar en un estat de total provisionalitat»

«Quan tenia divuit anys vaig descobrir que m'agradava allò de disposar els llibres creant entre ells una relació d'utilitat»

«Tinc afany de possessió de llibres. Tant és així que de vegades en llegeixo algun a la biblioteca que m'agrada i després vaig a la llibreria i l'encarrego, perquè necessito tenir-lo al meu abast més sovint»

«Els polítics locals tampoc són usuaris de la Biblioteca. Fins ara, mai s'havien preocupat ni de visitar-la els mateixos responsables de cultura. Per sort, en el consistori hi ha uns quants càrrecs, pocs però importants, que són antics i habituals usuaris del servei, i això els fa més receptius»

EL RESUM DEL MES ■ 26 dies d'abril

X. LUIS / FORUM GRAMA
 ■ Ja som a l'abril, mes plujós amb canvis sobtats del temps, tan aviat som a la platja com a casa veient la pluja darrera la finestra. Potser el detall més pintoresc d'aquests dies hagi estat la processió de Dijous Sant que va organitzar la Colònia Egabrense. Donaven suport a la confraria de Veracruz i Maria Santíssima dels Dolors. Va sorprendre una processó recorrent els carrers de Santa Coloma.

Com recollia el full informatiu de l'Ajuntament, feia 35 anys que no se'n feia. El cert és que els carrers per on va transcórrer es van omplir de gom a gom. Després no han faltat les queixes dels que hi veuen un trasplantament d'una manera de fer que creuen que és pròpia d'Andalusia.

Caldria, però, recordar que la Santa Coloma moderna ha nascut en gran part a cavall de la immigració, que molts colomenes d'avui han vingut d'Andalusia i que per a molts d'ells aquestes processons formen part de la seva cultura.

Encara podríem afegir el que escrivia fa pocs dies *El País*, que la manifestació cultural catalana més multitudinària és la Fira d'Abril. Una altra dada per a la reflexió.

Estudis colomenes

El dia 12 s'inaugurava l'Escola Universitària de Dietètica i Alimentació Humana al pavelló docent de la Torribera, on ja funciona

El catedràtic d'ètica, en un acte realitzat a Santa Coloma.

La mort d'un mestre

■ La figura del catedràtic d'ètica José Luis L. Aranguren és una de les principals del pensament acadèmic i moral de l'Estat. La seva obra desplega un interès incansable pel concíexim, la fe i el compromís... Aranguren va tenir una entranyable relació amb Santa Coloma de Gramenet.

la Universitat Nacional d'Educació a Distància (Uned). És important que a Santa Coloma s'hi vagin fent equipaments d'aquests tipus. Afortunadament, la Universitat de Barcelona tendeix a desconcentrar-se de la zona universitària que ocupa actualment per escampar-se per altres barris de Barcelona i per les ciutats perifèriques.

Si es vol que la força expansiva de la capital cata-

lana no sigui vista amb prevenció, és imprescindible que projecti enfora aquesta mena d'equipaments que ajuden a fer ciutat.

Des d'ara, tothom que vulgui cursar aquestes matèries haurà de venir a Santa Coloma. I Santa Coloma estarà una mica més a prop de la gent de fora.

Les piles d'escombraries que han estat amuntegades al costat dels contenidors han donat fe de la vaga del

Els carrers colomenes van quedar fins al capdamunt de brossa.

Carrers plens d'escombraries

■ Durant tres dies, la vaga dels treballadors de l'empresa concessionària Cepsa va deixar els carrers de Santa Coloma plens d'escombraries. Acabada la protesta, quan les parts implicades van arribar a un acord, alguns carrers encara van romandre plens de brossa uns quants dies més. Tot plegat, un paisatge ben singular.

personal encarregat de retirar la brossa. No es pot negar que la protesta dels treballadors de l'empresa concessionària del servei, Cepsa, ha estat notòria, i ha fet témer que, en cas d'allargar-se, les molèsties causades a la ciutat serien greus. Cal subratllar l'efecte multiplicador que tenen les vagues quan afecten serveis públics essencials per a la bona marxa de la ciutat, com és el de la recollida d'es-

combraries. Als treballadors, se'ls demana que abans d'organitzar-les pesin bé la repercussió que tenen sobre els ciutadans. Però són els empresaris els primers que, per la seva obertura al diàleg i a la negociació, han d'evitar que s'arribi a posicions extremes.

Amb la diada de Sant Jordi arribem a una de les festes més boniques de l'any, potser la més bonica, una festa

de la cultura.

El dia 23 la vida té un altre color. Els carrers s'omplen de llibreters i de lectors, de venedors de roses i de parelles. És un dia adient per comprar un llibre o per passejar, perquè el carrer és una festa. A la celebració de patrocini, s'hi ha ajuntat la commemoració de dos dels més grans literats universals com són Shakespeare i Cervantes, que van morir un 23 d'abril.

Per això en aquesta diada la rosa i el llibre estan units indistriablement. A partir d'aquest any, per decisió unànime de la conferència general de la Unesco, el 23 d'abril serà també el Dia del Llibre a tot el món. És una notícia excel·lent.

Una nota trista

Acabem el resum amb una nota trista: la mort del professor José Luis L. Aranguren. Convidat per Grama i pel Club de Debats, havia vingut un parell de vegades a Santa Coloma per parlar d'ètica i del compromís polític.

De tothom era coneguda la seva insubornable actitud cívica i les idees fonamentals del seu pensament. Però el que va captivar el públic va ser la seva bonhomia, la seva cordialitat, la seva transparència i capacitat per crear amistat. Sabem que a partir d'aquella coneixença sempre més va parlar del grup colomenc com d'uns amics seus.

Un cop més, el nostre record i agraïment!

CATALONIA GRUP COMPUTER

Enginyers Informàtics, S.L.

CURSOS DE FORMACIÓN OCUPACIONAL

CENTRE COL-LABORADOR DEL DEPARTAMENT DE TREBALL DE LA GENERALITAT

- Informática profesional
- Servicio asistencia tecnica
- Ordenadores, impresoras, periféricos y consumibles
- Informática de empresas
- Programas estándar y programas a medida

* Bolsa de trabajo

Travessera de Gràcia, 332
 08025 BARCELONA
 Tel. (93) 450 46 69
 Fax (93) 450 24 64

Delegación Santa Coloma
 Tel. 392 43 03

FERROLAN

El "Súper" de la Construcció

▶ JA HEM OBERT A BADALONA-NORD, VINGUI A VEURE-HO !

BADALONA-NORD

AV. POMAR, 42

Tel. (93) 465 74 66

STA. COLOMA-CENTRAL

CTRA. DE LA ROCA KM. 5'6

Tel. (93) 391 90 11

BADALONA-SUD

ALFONS XII, 214

Tel. (93) 399 09 02

(AL COSTAT DEL PAVELLÓ)

INSTANTÀNIES ■ El mercat de Sagarra

Mercè Casacuberta
—retratada en la seva
parada del mercat—
assegura que no canviaria
la seva feina per res del
món. Foto: A. PONZ.

Es lleven molt d'hora, quan la ciutat encara dorm. Passen hores i hores darrere d'un taulell. Ho posen tot a punt perquè no falti de res als seus clients. Són comerciants que han après l'ofici de pares a fills en la majoria del casos i que no canviarien la seva feina per res del món. El mercat de Sagarra recull històries de tots els colors però amb un objectiu comú: vendre sense renunciar als costums de sempre.

Despatxar amb el cor a la mà

El mercat de Sagarra continua fidel als seus orígens després de 60 anys d'història

■ Són les dotze del matí d'un dilluns qualsevol. José Luis Virgós es recolza uns segons al taulell de poc més de mig metre. Hi fa un petit descans. El matí ha estat força ataregat. La feina ha anat venint de mica en mica —sense aglomeracions però sense pauses— i les cames comencen a notar-ho. En José Luis observa com les peixateres del davant ofereixen un bon lluç a la senyora Maria. La senyora Maria es queixa del preu, està acostumada a comprar, sap que el peix blau ha pujat, però ho troba una exageració. En aquest mateix moment, la Rosa, la venedora de fruita del costat comenta al José Luis la mala sort que han tingut en el bitllet que cada dia juguen plegats: «Ens hem quedat a un número de la grossa. Si en comptes de sortir el 32 surt el 34 a hores d'ara seria al Carib», li diu mentre lliga dos quilos de taronges. En José Luis assenteix amb el cap, arronsa les espalles i li diu que «un altre cop hi haurà sort».

Des del petit bar que té en concessió des de fa 30 anys, observa els seus companys de feina. Els coneix a tots i els considera part de la seva família. Ell, sense saber-ho, és potser el que coneix millor el mercat de Sagarra. Les seves interioritats i les històries particulars de cada treballador.

José Luis Virgós fa més de trenta anys que dona l'esmorzar als venedors. Foto: ÀNGEL PONZ.

Sap com li agrada el café a gran part dels venedors de la plaça i el sucre just que s'apropen a fer-hi un refrigeri. Tan bon punt obre, ha portat l'esmorzar als venedors que posaven a punt les seves parades. En José Luis viu a Barcelona, però se sent identificat amb Santa Coloma: «Aquí la gent té un sentiment profund, no

denota cansament però tracta amb amabilitat tots els que s'apropen a fer-hi un refrigeri. Tan bon punt obre, ha portat l'esmorzar als venedors que posaven a punt les seves parades. En José Luis viu a Barcelona, però se sent identificat amb Santa Coloma: «Aquí la gent té un sentiment profund, no

més cal escoltar-los quan vénen a fer el croissant. Parlen dels seus polítics, de la Grama i de la vaga d'escombraries.»

Mentrestant, en José Luis fa un descans. A fora la Mercè, la de ca la Generala, posa a punt la seva parada de fruites i verdures. La Mercè ha passat 40 dels seus 50

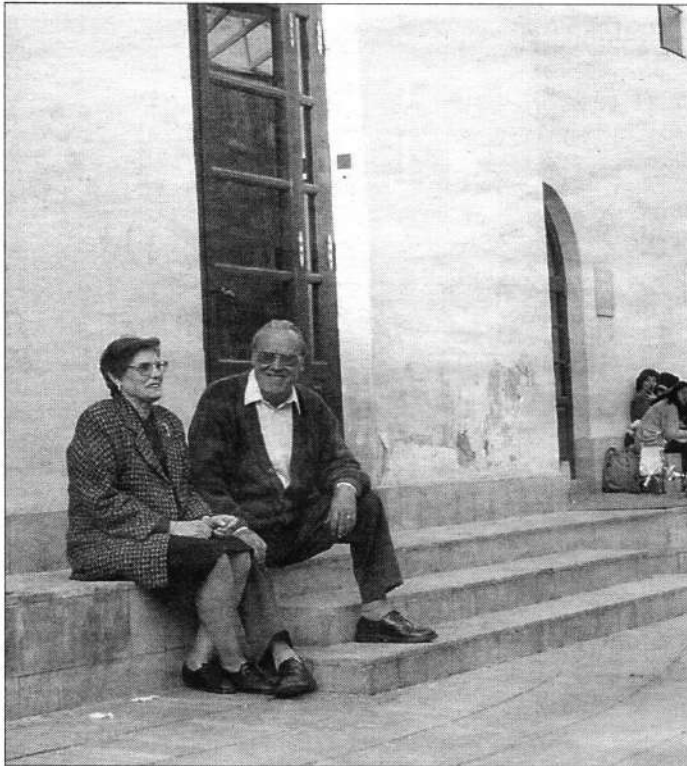
anys a la plaça. Va començar a despatxar de ben petita amb l'àvia: la Generala. És de les més veteranes, el seu somriure s'encomana i tracta els tomàquets amb la mateixa tendresa que si tingués un nadó a les mans. Diu que no canviaria la seva feina per res del món i entén que la gent jove no vagi a

comprar a plaça: «La vida ha canviat moltíssim. Avui en dia, el jovent no té temps per anar a comprar.» Ho diu amb veu ferma, convençuda però resignada a la vegada. La Mercè sap que la seva feina és sacrificada i entén perfectament que la seva filla no continui una tradició que durant tres generacions se ha anat herentant de mares a filles. «Has de passar moltes hores al peu del canó, i si no t'agrada xerrar pot ser una feina horrible.» Recorda amb els ulls enlluernats quan anava a recollir maduixots de bosc a l'hort de la Generala. Maduixots que després venia a la Sagarra: «Abans gran part de productes que veníem eren de collita pròpia.» L'hort de la Generala estava al carrer de Rafael de Casanovas, molt a prop d'on ara hi ha la seu de Convergència. La Mercè Casacuberta explica que el mot que arrossega ve d'una història dels anys trenta. «La meua àvia havia regentat una fonda on en un dia va venir a dinar un general. El mot ens va quedar i ben orgullosa que n'estic», assegura amb la rialla a la boca. Recorda amb tendresa la Generala —la Maria Torrelló— i com li va ensenyar a preparar la parada. Mentre la seva dona parla i parla, el seu marit, en Miquel, la contempla fins a trobar el moment oportú per entrar en la conversa: «Les grans superfícies acabaran matant els mercats», és la primera frase que diu. Ho diu amb un cert ressentiment. La seva dona no comparteix l'opinió, però el deixa fer. Aplega les carxofes i posa bé l'envelat. La Mercè és una institució dins el mercat. Ha après molt del que sap darrera el taulell i coneix perfectament el tipus de persona que li parla només mirant-li la cara: «La meua escola ha estat aquesta i no la canvio per cap facultat del món.»

Les històries de la Mercè i la d'en José Luis són tretes del mercat de Sagarra. Reals com la vida mateixa. El mercat més antic de la comarca. On dia rera dia hi treuen el cap més de 600 persones. Les 126 parades amaguen una història diferent. Com la del Sebastià que anava a coll de la seva mare quan aquesta va presentar-se a la subhasta i que ara ven carns i formatges en una de les entrades.

L'estructura de la plaça continua de la mateixa manera que fa 60 anys, quan va ser inaugurada envoltada d'una certa oposició. El mercat s'ha renovat però les ganes de vendre i la il·lusió per captar clients continuen intactes. Són gent senzilla, agradable, que, per sobre de tot, s'estiman la seva professió. Desmunten la parada. Marxaran a dinar i ocuparan la tarda a reposar més gènere per demà. Per que res no hi falti quan a quarts de cinc soni el despertador i torni a començar una nova història.

COLOMENCS DE TORRE DE SANTA MARIA ■ La història d'un arrelament

Els veïns que consideren un triomf de la comunitat la restauració de la masia de Can Mariner i la urbanització de la plaça Xavier Valls s'estimen el lloc on viuen. I és que la vida de Diego Cacenaves i Antonia del Olmo, que van arribar el 1964 a Santa Coloma després de casar-se, està estretament lligada als moviments socials de la ciutat. En aquesta història personal queda palès que la lluita integra.

A l'esquerra, Diego i Antonia als peus de la masia de Can Mariner. Al costat, una imatge de la parella poc després de casar-se. Fotos: GRAMA.

recent de la ciutat, integra. Potser per això, a Santa Coloma, hi ha quedat mala fama: «En qualsevol lloc, deies que eres de Santa Coloma i et miraven com si fossis un revolucionari.»

L'altra lluita

En aquest ambient, també jugava un paper important Antonia, que patia a casa per la salut del seu marit. A més a més, si el detenien, l'estabilitat econòmica de la família també estava en perill. Amb tot, quan calia, Antonia també s'implicava en les reivindicacions: «Recordo quan alguns veïns es van tancar a la Telefónica i les dones havíem de portar-los el menjar d'amagat.»

Aquesta lluita, però, no es limitava a l'entorn més immediat. A Diego Cacenaves també li agrada parlar de les manifestacions per l'Estatut d'Autonomia catalana durant el període de transició política: «En aquells temps, nosaltres també defensàvem l'Estatut, mentre que hi havia molts burgesos catalans asseguts als balcons.» Ara, les classes de sardana a l'associació de veïns de Can Mariner, que presideix Diego Cacenaves, tenen un pes força important.

Totes aquestes històries viscudes amb intensitat fa que mirin amb cert excepcionalisme els seus pobles d'origen. Diego reconeix que hi va molt de tant en tant. Antonia encara hi va menys. Des que van morir els seus pares, quan ella tenia 10 anys i va marxar a servir a Madrid, els cops que ha tornat a Còzar es poden comptar amb els dits d'una mà. Tots dos reconeixen que tenen molta més dependència de Catalunya que no pas dels pobles d'origen. És més, han establert la seva segona residència a Canet de Mar, a tocar de la casa d'un dels seus dos fills. L'altre viu a Santa Coloma.

Per tot això, quan els presenten a Diego i Antonia d'un són, no s'ho pensen dues vegades: «De Santa Coloma.»

Arribar i moldre

La família Cacenaves del Olmo reconeix el paper de les mobilitzacions socials per acostar-se a la realitat de la ciutat

D. SAURA RAMIRO
■ «Santa Coloma és com si l'hagués parit.» No és cap alcalde amb ganes d'alimentar-se l'ego. Ni tampoc un urbanista dels que miren de dalt a baix. És un veí de Can Mariner, dels que viuen el carrer. Diego Cacenaves, nascut fa 56 anys, es mostra així de clar per parlar de la seva ciutat. Ara, acaba la frase i reflexiona sobre el present de Santa Coloma: «Els mastegots que ens van donar, han valgut la pena.»

La vida de Diego Cacenaves i de la seva dona, Antonia del Olmo, provenen,

però, de punts molt distants de Santa Coloma: ell, de Torre de Santa Maria (Càceres); ella, de Còzar (Ciudad Real). Diego havia deixat, amb 18 anys, el seminari d'Alcázar de San Juan, on estudiava per trobar les vies que li garantissin el seu futur. «En aquells anys hi havia feina; als dos o tres dies, ja n'havia trobat una», recorda. Ara, 38 anys després, encara continua treballant al mateix lloc. Antonia també havia abandonat el seu poble natal amb la seva germana per ampliar els horitzons. Tots dos van a parar

a Barcelona. A diferència d'altres parelles formades al poble, la capital catalana és on aquests dos immigrants inicien una història en comú.

Barcelona, punt de partida

El destí de Diego i Antonia comença a tenir punts coincidents en el ball de diumenge que s'organitzava en una casa regional del carrer de Portaferriera. Allí hi anaven amb amics i familiars del poble. Després de les primeres mirades i els primers balls, van començar a estalviar. Pensaven casar-se i calia comprar un pis. Destí:

Santa Coloma de Gramenet, una plaça assequible l'any 1964. Ara reflexionen sobre aquells dies: «Ens tractaven com si fóssim bestiar, ens emmagatzemaven; van fer amb nosaltres el que van voler.»

Les primeres relacions amb els colomencs van començar a partir dels moviments religiosos, que eren veritables plataformes de mobilització social. No en va, l'associació de veïns de Can Mariner va néixer a l'aixopluc de l'església del barri. La situació precària del municipi colomenc va

ser, paradoxalment, un element d'integració d'allò més interessant. Així ho reconeixen Diego i Antonia. La necessitat de dignificar una mica el seu entorn més immediat obligava a la relació amb els altres.

La lluita per l'ambulatori, la il·luminació i l'asfaltatge dels carrers o la manca d'escoles eren alguns dels arguments que servien per esperar els veïns. «Això és el que ens uneix als colomencs», reconeix Diego Cacenaves. A Santa Coloma, la lluita veïnal, que ha estat una constant en la història

Una imatge del poble, situat al bell paratge de la Sierra de Montánchez. Foto: GRAMA.

Una terra per descobrir

J.P.S.
■ Torre de Santa Maria és un poble petit, amb un nombre d'habitants que se situa a la ratlla dels 2.000. Aquesta localitat es troba a la falda de la serra de Montánchez, al costat d'altres Torres, com Torre de Mocha, Torre de Olgat, a les quals els va quedar el nom quan les torres de vigia omplien la serralada, que feia de frontera entre els terrenys dominats pels moros i els que eren de domini cristià.

Els terrenys són de pastura, amb abundants clapes d'alzinars. Hi puguen bé les ovelles i les vaques i, sota les alzines, amb els aglans, els porcs es fan forts i les seves carns molt gustoses, capaces d'accontentar els paladars dels gourmets més exigents. A l'estiu la terra s'as-

seca però ara el paisatge és un jardí. Els bassals que es malten els camps estan plens i l'aigua es cobreix de diminutes flors aquàtiques, de vius colors.

Si no hi hagués aigua i ribatges rics amb granotes i altres amfibis, les cigonyes no hi anirien, i Extremadura és plena d'aquestes aus. Sense sortir de Torre de Santa Maria, al campanar n'hi ha dos nius. El poble, a més de les propietats particulars, té una devesa comunal d'uns 8 quilòmetres per 4, on tots els veïns poden fer pasturar els seus animals, sembrar blat o collir fruita, en la parcel·la que se'ls adjudica anualment per sorteig. El poble viu del camp i del bosc. La gent és oberta i acollidora. Passant per Almoadín es pot resseguir la

ruta del Montánchez, tapejar als bars i degustar la típica caldereta de porc (de torrezno o porc fregit), i les entranyables migas.

Oferta esplèndida

El mític personatge de Cervantes, el Quixot, va recórrer aquests paratges i va provar amb gran contentament tals menjars. L'oferta turística és esplèndida: Hi ha els pobles petits, hi ha les monumentals ciutats de Trujillo —que també es coneix com el bressol dels descobridors— i de Càceres, un munt de castells perduts pels camps i les valls del Jerte i de la Vega, la primera, en la primavera, amb l'explosió floral dels cirerers, i la de la Vega amb el cèlebre monestir de Yuste al seu cor.

ELS BARRIS DE SANTA COLOMA ■ Singuerlín

BARRI DEL SINGUERLÍN

- **Superfície:** 66,357 ha
- **Nombre d'habitants:** 14.645
- **Límits del barri:** Al sud, limita amb la B-20; a l'est, amb el terme municipal de Badalona; al nord, amb els carrers de Garciaso de la Vega, Dante, Ausiàs Marc, avinguda Primavera, carrer de Santiago Rusiñol, avinguda Anselm del Riu, carrer de Mallorca, Lleida, Tarragona, Albéniz i Lluís Nicolau; a l'oest, amb el carrer de Girona i el riu Besòs.
- **Equipaments i serveis:** Mercat del Singuerlín, ambulatori sanitari, Clínica Mental, Oficina de Benestar Social, Centre d'Atenció Primària Infantil Psiquiàtrica, centre especial de treball per a disminuïts, taller ocupacional per a disminuïts, equip d'assessorament psicopedagògic, centre de formació ocupacional La Ginesta, pretallers Los Currantes, escola d'adults, serveis educatius municipals, Centre de Recursos Pedagògics, centre d'educació especial Josep Sol, escoles Salvatella, Sagrada Família, Can Zam, Lumen i Acadèmia
- **Edificis d'interès històric:** Can Calvet, centre d'educació especial Josep Sol, Clínica Mental, la Torribera, Can Zam i Can Franquesa.
- **Transports:** B-20, B-21, B-27, B-30, 800 i N-9.
- **Entitats:** Associació de Veïns, Espai d'Avis, Grup de Dones del Singuerlín, Club de Futbol Singuerlín, Casal del Mestre, grup d'espai La Colometa, Club Ciclista Singuerlín, Escola de Ceràmica, Asociación Andaluza Nuestra Señora del Rocío San Rafael Arcángel, Hermandad Rociera Los Varales, Centro Cultural Andaluz Miguel Vargas, Peña Cultural Recreativa Raíces del Sur i Casa de Jaén.
- **Festes:** 14, 15 i 16 de juny (festes del barri).

EL PERSONATGE

Filla d'immigrants, Grego Contreras va néixer fa 45 anys a Lorquí (Múrcia) per voluntat de la seva mare, que, tot i que feia temps que vivia a Santa Coloma de Gramenet, volia donar a llum al seu poble. Aquesta colomenca d'adopció, va viure de jove al Raval i a Santa Rosa i, des que es va casar, resideix al Singuerlín. Iniciada en la Joventut Obrera Cristiana (JOC), Grego Contreras sempre ha estat molt vinculada als moviments parroquials.

GREGO CONTRERAS PÉREZ. Veïna del Singuerlín

«El soterrament del segon cinturó va ser un èxit dels veïns»

D. SAURA RAMIRO
 ■ Es pot considerar que l'Obra Social va ser el motor del canvi del Singuerlín?
 —«Sí, i tant. Amb tot, de jove jo vivia al Raval, i no vaig venir aquí fins que em vaig casar i el centre ja funcionava. Mossèn Cabré va ser qui va fundar l'Obra Social, que aglutinava el moviment de barri.»
 —Al Raval, però, també va tenir molta importància.
 —«Sí. La parròquia, amb mossèn Esquirol, i el centre social eren els llocs on la gent amb inquietuds podia treballar.»
 —Poc després es van fundar les associacions de veïns. I d'aquí a la política només hi havia un pas...
 —«Sí. Gairebé tots els partits polítics van entrar a les associacions, perquè eren una de les plataformes per poder treballar.»
 —Els polítics s'introduïen en les associacions o eren les associacions que formaven els polítics?
 —«Al principi, eren els polítics els que entraven. Després també es produïa aquest altre factor.»
 —Era un procés de retoolimentació.
 —«Sí, evidentment.»
 —Vostè va ser la primera

secretària de l'associació de veïns del Singuerlín. Tinc entès que no va ser un procés gaire fàcil...
 —«Van tenir molts problemes i vam haver de viatjar a Governació molts cops per legalitzar la situació. Va ser una tasca molt difícil.»
Treballar a cops
 —En aquest procés de formació van rebre molts mastegots de la policia?
 —«Sí. Recordo que la primera setmana que vaig arribar a Singuerlín vam anar a una manifestació pel tema del mercat i ens van estovar de valent al carrer d'Anselm del Riu. Era un dissabte a la tarda.»
 —La reivindicació del mercat va ser l'estendard de la lluita al Singuerlín?
 —«Cada barri tenia la seva reivindicació concreta. Aquí era això i al Raval era el tema dels llums, que per això es va fer la manifestació de les espelmes. Era un tema que podia mobilitzar la gent, perquè havien d'anar a comprar al mercat del Fondo.»
 —Per això van muntar paraules alternatives de fruita.
 —«Sí, anàvem al matí a comprar fruita a l'engros i la veníem en un mercat que havíem muntat al carrer, to-

Grego Contreras es mostra preocupada per les desigualtats socials. Foto: MARIA ANGELS F. SALA.

talment espontani.»
 —Un altre tema molt important per al barri va ser el segon cinturó, entorn del

qual hi ha hagut moltes discrepàncies. Quin paper van tenir els veïns perquè finalment fos soterrat?

—«Molt important, sobretot els veïns que hi ha a l'avinguda de la Pallaresa i la l'associació.»

—Es pot considerar que és un èxit dels veïns?
 —«Tot i que de vegades he sentit que deien que era un èxit del consistori, realment va ser un èxit dels veïns. La mobilització del barri va ser clau per aconseguir que fos soterrat, i la religiosa Isabel Camino, que ara està al Salvador, va tenir un paper molt important. Evidentment, va ser un èxit dels veïns.»
 —Al barri també hi ha una zona residencial de cases unifamiliars adossades. El Singuerlín ha perdut l'esperit de barri obrer?
 —«El que passa és que la gent que té aquestes cases és d'una situació econòmica elevada, però aquí a Santa Coloma hi ha molta pobresa. Hi ha nanos de Santa Coloma que passen gana, i això ho veig molts dies en la tasca que duem a terme a la parròquia.»
 —Tot i la bona imatge que ofereixen aquesta zona, creu que no es pot servir d'exemple de la vida real del barri.
 —«Segur, i això vull que quedi molt clar. Hi ha una Santa Coloma amagada que és una realitat. És una Santa Coloma que no es veu però que existeix.»

ELS BARRIS DE SANTA COLOMA ■ Singuerlín

El mercat del Singuerlín és, a més d'un equipament necessari del barri, un edifici històricament entrançable per als veïns. Les mobilitzacions per pressionar l'Ajuntament van ser contínues. Després d'estar prop de 20 anys reivindicant la necessitat d'aquest servei, el 28 de novembre de 1984 es va inaugurar el mercat del Singuerlín. Hi van assistir prop de 7.000 colomenes.

El 13 de juny de 1992 es va estrenar el parc d'Europa, cinc hectàrees de zona verda emmig de la ciutat. La paternitat d'aquesta obra que cobreix el segon cinturó al seu pas per Santa Coloma va generar un dels debats més apassionats de la política colomenca. L'escultura Olympia, que té 15 tones de pes i unes dimensions de 1.400x1.225x970 centímetres, és l'eix de centralitat d'aquest espai entorn al qual s'organitza la fira Expocoloma.

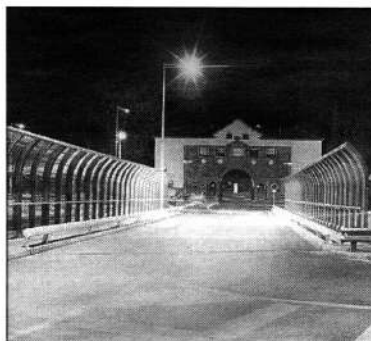
ficie massificada. Amb tot, encara queda un sector del barri en què les cases adossades mantenen aquell esperit burgès.

Amb tot, els veïns que durant prop de vint anys van reivindicar el mercat del Singuerlín, segurament no tenien un origen burgès. El 1964 la comissió d'urbanisme local va determinar l'edificació del mercat. Es va aturar fins que el 1969 es va crear una comissió d'estudi que va revisar el projecte de 1964, que ja estava desferrat. No va ser fins el 1974 que la comissió permanent municipal va aprovar el futur projecte que reordenava l'illa de cases on s'havia de construir el futur mercat. La crispació dels veïns augmentava proporcionalment a la lentitud municipal per enllestir l'equipament. Fins i tot, entre manifestacions i manifestacions, els veïns es van veure obligats a muntar les seves pròpies parades on venien la fruita que de bon matí havien comprat al Born. Un mercat popular i assequible. No va ser fins a l'arribada dels ajuntaments democràtics que aquest mercat va veure la llum d'un llarg túnel. A finals de 1984, el mercat ja era un fet.

El cinturó i el peri

La construcció del segon cinturó va ser una altra prova de foc per als veïns, que no volien que aquesta via circulatòria dividís la ciutat com ho va fer l'A-19 a Badalona. Per això van proposar que l'actual B-20 passés per darrera del cementiri, donant la volta per Sant Mateu, o que fos soterrada. La solució final rep el nom de parc d'Europa.

Actualment, el barri té altres problemes. El Singuerlín es troba immers en l'aplicació del pla especial de reforma interior (peri), que podria canviar en gran mesura la fesomia de la zona. Tot i això, les al·legacions d'alguns veïns afectats mostren que encara hi ha divergències en aquest punt. Els veïns, però, no es cansen de recordar que encara els falta un centre d'assistència primària (CAP) —els terrenys ja estan cedits a la Generalitat— i una biblioteca. No els importa recordar-ho fins a fer-se pesats. I és que moltes coses del barri s'han aconseguit gràcies a aquest atribut.

La Clínica Mental és coneguda principalment pels seus pavellons sanitaris. Tot i això, el recinte també acull les classes de dietètica i nutrició de la Universitat de Barcelona (UB) i és la seu de la delegació de la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED).

Can Zam és, ara per ara, el principal complex esportiu de la ciutat, amb el camp de rugbi, diverses pistes poliesportives, un camp de futbol i les piscines municipals. Una carpa coberta que cobreix la piscina de 25 metres permet practicar la natació durant l'hivern.

Antoni Amorós té l'honor de disposar, a més d'una cursa de cros, d'una pista d'atletisme amb el seu nom. El futur estadi de Can Zam, però, agafarà el relleu d'aquesta pista, que no té les mides reglamentàries i que es troba en un estat força malmès. / Fotos: GRAMA.

Més enllà del parc d'Europa, el Singuerlín és el centre de la ciutat. Per a la resta de barris del districte tercer, com la Guinardera, les Oliveres o Can Franquesa, aquesta zona del municipi aglutina gran part de l'activitat ciutadana. Aquesta activitat ha tingut en el mercat del barri i en el soterrament del segon cinturó els principals arguments de la seva història recent. Ara està pendent de fer l'últim pas del canvi amb la posada en marxa del peri del barri.

Singuerlín, el gran barri de la muntanya

Amb el pas dels anys, el barri ha deixat de ser un lloc de conreu per convertir-se en l'eix del districte tercer

D. SAURA RAMIRO ■ La Santa Coloma del districte tercer, la Santa Coloma de la muntanya, té en el barri del Singuerlín el seu punt de referència, tant associatiu com comercial. Les

Oliveres, Can Franquesa i la Guinardera rodegen aquest barri, que està assentat a la falda de la muntanya.

Explicat en poques paraules, el nucli del Singuerlín

està comprès entre el carrer de Santiago Rusiñol i les avingudes de Catalunya i d'Anselm del Riu, un emplaçament que durant la segona dècada del segle comprava les terres que venien els an-

tics propietaris del poble. D'aquesta manera i en un procés progressiu que va tenir la màxima esplendor en els anys seixanta, el Singuerlín —un barri que rep el nom d'un comerciant que

va organitzar una manera peculiar de venda de terrenys mitjançant cupons— ha passat de ser un lloc de conreu amb petites cases per a burgesos barcelonins a convertir-se en una super-

NADAL

ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

- ESPECIALITZATS EN LLOGUER DE FINQUES • ASSESSORAMENT NOVA LLEI • CONSULTES •

LA TRANSFORMACIÓ D'UNA CIUTAT ■ La passera

Records nostàlgics de la passera

JOAN MOLL GARCIA

Em miro la fotografia i em recordo dels anys que ja són lluny, de quan era jove. En aquells temps vivia al Raval, amb els meus pares, en una caseta que havíem llogat a un senyor de Barcelona que se l'havia fet per tenir una mica de terra i passar-hi els caps de setmana, fins que ens la va llogar.

Quan vaig fer catorze anys el meu pare em va trobar una feina a l'altra banda del riu, en una botiga del barri del Bon Pastor. Hi anava cada matí, ben d'hora, i tornava a primera hora de la tarda. Era de comestibles, encara que es pot dir que veníem de tot. Eren anys de necessitat. Al Bon Pastor el capellà era mossèn Cortinas, que havia de fer moltes caritats perquè es passava gana. Per anar a la tenda passava per la passera. Ara, en mirar la foto m'emociono i la trobo bonica, però a l'hivern hi feia molt fred i no era gaire segura. Els temps han canviat molt.

Quan em vaig casar me'n vaig anar a viure al Bon Pastor i després al barri de la Sagrada Família, on ara visc. Alguna vegada, un diumenge que fa bo, he tornat al Bon Pastor, que està molt canviat, m'he acostat al riu Besòs i també, pel pont que es veu en la foto, he tornat al Raval. Ja no hi ha la meua caseta ni hi conec ningú. També ha canviat molt. Està bé que hagi canviat perquè la gent viu millor. Però enyoro aquells temps, que recordo amb nostàlgia. Per això, quan es publiqui aquest número de Grama amb la foto de la passera antiga, l'agafaré i el guardaré.

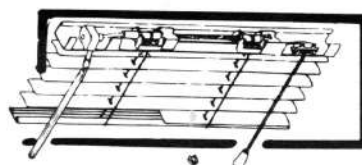
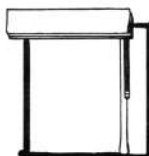
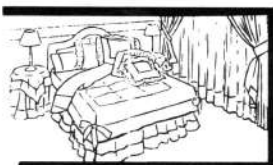
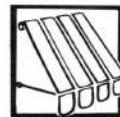
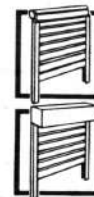
(Joan Moll Garcia és jubilat i viu a Barcelona.)

L'OMBRA

ALFONS XII, 23
TEL. 398 26 18
08912 BADALONA

• INSTAL·LACIÓ, VENDA I REPARACIÓ

- TENDALS DE TOT TIPUS
- PERSIANES: PVC, ALUMINI MONOBLOC, ETC...
- CORTINES: COORDINATS, VENECIANES, ESTORS DISTRIBUÏDOR OFICIAL PRADULUX.
- MOSQUITERES ENROTLLABLES, PORTES, FIXES, ETC...
- AUTOMATISMES PER A PERSIANES, TENDALS, MOSQUITERES...

COLOMENC NOUINGUTS ■ Les marroquines

No és estrany veure a Santa Coloma de Gramenet dones amb el xador. Foto: GRAMA.

L'assentament de la comunitat marroquina a Santa Coloma ha portat l'aparició de famílies senceres que comparteixen ciutat amb nosaltres. Les dones passen desapercebudes, malgrat la seva estètica particular que les diferencia de les d'aquí. Són com personatges invisibles que exerceixen una activitat a la reguarda dels seus marits i pares. Són elles les que porten les aromes, els colors i les tradicions del Marroc aquí.

Sota el xador i la gel·laba

Les dones marroquines són les encarregades de mantenir les tradicions i garantir l'equilibri de la comunitat emigrada

M. DE LA SERNA / S. GARCIA
 ■ Sis dones marroquines reunides per aprendre castellà. Les uneix un mateix destí i un únic desig: guanyar-se la vida i viure en pau. Tots els grups d'edat es troben representats. La veterana de la Rahma, que porta 25 anys vivint a Espanya, contrasta amb la candidesa de l'Aixa, que porta menys d'un any a Santa Coloma. Totes han vingut seguint els passos dels seus marits. Arrossegades a abandonar el seu país, resignades a esperar la sort d'un altre (la seva parella, el seu pare, el seu oncle...) per engegar la seva vida en un lloc que els és estrany.

La Rahma exhibeix un xador, el qual porta des que és àvia com a símbol de respectabilitat. És la més eixorida de totes. «Quan jo era petita, les noies no anaven a l'escola. Ara estic contenta que les meves filles ho puguin fer», comenta orgullosa. La Rahma ensenya plètorica el seu carnet d'identitat espanyol, ella ja fa anys que ha assolit la nacionalitat. Són poques les que poden accedir a aquest privilegi. No obstant això, la majoria d'elles gaudeixen d'una tranquil·litat pel que fa als papers de residència que no solen tenir els homes. La reagrupació familiar que és

la manera habitual d'entrada al nostre país de les dones marroquines casades atorga la residència automàticament, si el marit està regularitzat.

També hi ha, malgrat ser minoria, dones que vénen soles a buscar-se la vida. En aquest cas s'han d'enfrontar als mateixos problemes que els immigrants masculins, a l'hora de legalitzar la seva situació.

La societat marroquina

s'està modernitzant, però encara hi ha tendències difícils de vèncer. La tradició que passa de mares a filles de vegades encara pesa més que els signes del temps que empenyen cap a una societat igualitària. La Khadija té 30 anys i és qui porta de totes la indumentària més tradicional. Tan sols va estudiar quatre anys i als vint, encara soltera, ja es va cobrir el cap amb el xador. «Mai he treballat fora de casa, pre-

ferixo cuidar el meu fill... És menys feina!», explica riallera. Per a ella el seu destí és del seu marit: «Joestic bé on estigui ell.» La seva vida no varia, a pesar d'haver canviat Tànger pel veïnat del Fondo de Santa Coloma.

Les dones marroquines la majoria de vegades mantenen aquí els mateixos costums que al seu país. Les més grans de la comunitat són les que exerceixen el pa-

per de guardianes de la tradició i controlen la resta de les femines del grup. Més d'una vegada es troben dones que pràcticament no han sortit de casa seva en els molts anys que porten aquí i que no entenen res de castellà. La Maria, professora del casal Santa Rosa, fa hores extres anant a les cases d'aquestes dones per ensenyar-los l'idioma d'aquí. És la primera barrera que cal saltar per trencar l'aïllament que elles mateixes, o bé els seus marits, els han imposat.

L'Aixa és l'única que ensenya els cabells. Viu aquí amb el seu pare i encara no sap què farà en aquesta nova vida. Només té clar que sense el coneixement de l'idioma poc futur té. Per ara no pensa en el matrimoni, però afirma convençuda que «em casaré amb aquell que em dicti el meu cor». La Rahma intervé i li diu: «U! Ja veurem si el teu pare et deixa casar-te amb un espanyol!» A l'hora de buscar marit a les noies se'ls presenta un problema. Per poder transmetre la religió als fills s'han de casar per força amb un musulmà. Colomencs musulmans són faves comptades. Per això molts cops la família porta la noia a casar-se al Marroc i assegurar-se així que no es trenca el fil invisible d'Al·la.

Fent Marroc a Santa Coloma

MS/S.G
 ■ A la Khadija se li il·lumina el rostre quan parla de la Festa del Xai. «Es molt maco. Mengem xai i pastissos que hem preparat nosaltres mateixes. Ens reunim totes les famílies i compartim tot el que tenim», relata entusiasmada. D'aquesta manera ensenyan als seus fills, que no han conegut el Marroc, d'on vénen.

La religió marca profundament la majoria d'aquests costums. Des del menjar fins a la roba que porten. Els àrabs han creat una xarxa autòctona que els proveeix dels seus productes. Els pakistanesos són els reis del xai. La Khadija, com totes les seves companyes, va a

comprar la carn a les carnisseries àrabs que garanteixen un animal sacrificat segons el ritual islàmic.

Resar els cinc cops diaris establerts a l'Alcorà és una obligació que elles mai no oblidem. Mentre que els homes poden disfrutar de dos locals a Santa Coloma a la manera de mesquita, elles s'han de conformar d'orientar-se cap a la Mecca al menjador de casa seva. «El que passa és que les mesquites d'aquí són molt petites i no hi cabem homes i dones separats, i junts no podem resar de cap manera!», justifica la Khadija. I afegeix: «Només per celebrar el final del ramadà ens reunim tots plegats a l'estadi de bàsquet

de Badalona per fer l'oració.»

Des costums de les dones d'aquí, no els agrada que fumin, beguin, surtin de nit o ensenyin les cames descaradament. A les ciutats marroquines ja es veuen a hores d'ara noies vestides a la manera occidental, encara que altres comportaments més liberals estan mal vistos socialment.

Les més joves aprofiten la distensió del control d'aquí per permetre's petites llicències que no s'atreverien a adoptar al seu país. Malgrat el xoc cultural, està demostrat que la dona, un cop s'obre a la nova realitat, és qui mostra un grau d'adaptació més gran.

El problema de la dona musulmana no és a la religió ni a l'Islam

TERESA LOSADA

L'Islam va millorar la situació de la dona, li va concedir llibertats que abans no tenia, contràriament als tòpics que circulen. El matrimoni passa de ser una venda de la dona a un contracte. L'Alcorà reflecteix els rols d'homes i dones, ja que l'Islam neix en una societat patriarcal, patrilineal i patrilocal.

Al Marroc, el codi de l'estatut personal i familiar rep el nom de Mudawwana. Els codis de família a l'actualitat, des del Magrib fins al Golf, responen a un afany de recerca de la identitat després de la colonització i tenen les característiques següents: increment de la desil·lusió amb Occident, tendència a culpar l'Occident de la secularització i disfunció social, i desig de compaginar tradició i modernitat. En la lluita per la independència, la recerca es va fer a través de l'Islam, reivindicant els valors islàmics com a diferenciadors d'Occident. Per a Fátima Mernissi, sociòloga marroquina dedicada a investigar la condició de la dona musulmana, el problema de la dona no es troba ni a la religió ni a l'Islam, sinó en la tergiversació dels textos sagrats per part dels homes per legitimar l'absència de drets de la dona i la seva situació d'opressió.

Què passa actualment? La societat magribina coneix un nombre de canvis per causa de l'accés de la dona al món laboral, a l'èxode rural i a l'impacte dels mitjans de comunicació. La realitat marroquina parla de dones en la vida pública, ja que la magribina no és una, sinó múltiple. No serveixen les visions esquemàtiques. Formalment treballa un 43% de les dones del camp i el 26% de les urbanes. L'observació permet parlar d'un canvi que s'allunya del Codi.

Parlar de la dona marroquina és parlar del curs del temps. Es barregen i es creuen imatges d'ahir i d'avui i dels albars del segle XXI. La dona forma part d'un projecte de societat moderna en vies d'elaboració en el qual li toca ser la guardiana de les tradicions i, per conseqüència, de l'equilibri de la societat. Les migracions segellen per a aquestes dones el principi del canvi, l'entrada a la diferència. Emigrar és símbol de ruptura, de quelcom que es trenca i que s'intenta refer en un altre lloc. La identitat és alhora permanència i canvi, unitat i pluralitat. El context cultural de la dona marroquina es construeix com a resposta als interrogants de la societat que l'envolta i que la introdueix en el desenvolupament de la nova dinàmica social. A ella li toca recatar la tradició de la usurpació. Es tracta, en definitiva, d'obrir-se sense renegar d'ella mateixa.

(Teresa Losada és religiosa).

LES ENTITATS ■ Airiños da Nosa Galicia

El grup de gaites i danses folclòriques participa en diferents festivals al llarg de l'any. Fotos: AIRIÑOS DA NOSA GALICIA / GRAMA.

És ben sabut que Santa Coloma és un municipi format majoritàriament per immigrants d'arreu de l'Estat que van arribar a finals dels anys 60. Tot i que el col·lectiu més conegut és el d'andalusos, a la ciutat hi viuen a hores d'ara més de 4.500 gallecs. Alguns integrants d'aquest col·lectiu van decidir, ara fa tretze anys, agrupar-se per crear un grup folklòric de danses i música tradicional gallega. Així va néixer Airiños da Nosa Galicia, el vaixell insígnia de la identitat gallega a Santa Coloma.

Un trosset de Galícia a Santa Coloma

El centre cultural Airiños da Nosa Galicia contribueix al foment de les tradicions gallegues a la ciutat

MARTA MEMBRIVES
 ■ Hi ha qui diu que els gallecs són gent tancada, poc amics de la gesca i profundament nostàlgics de la seva terra natal. Els mateixos gallecs ho desmenteixen i afirmen que només es tracta de tòpics. «Abans de fer aquesta mena de comentaris se'ns ha de conèixer», assegura Matias Estévez, president del centre cultural Airiños da Nosa Galicia.

Aquesta entitat, l'únic centre cultural galleg que hi ha a Santa Coloma, va néixer de la mà d'un grup d'immigrants que volien

mantenir les manifestacions folklòriques de la seva terra natal. Així, a partir d'un quadre de danses i un altre de gaites va anar desenvolupant-se tot el centre, que des de la seva fundació ha anat ampliant i diversificant les activitats.

Procedència diversa

Airiños da Nosa Galicia demostra que els gallecs no són gent tancada predicant amb l'exemple: una part important dels socis no són originàriament gallecs. Hi ha molta altra gent que frequenta el centre que són catalans i també persones pro-

cedents d'altres comunitats d'arreu de l'Estat. «Aquí les portes estan obertes a tothom que hi vulgui entrar», explica Matias Estévez. A més la majoria dels socis més joves són catalans, fills de gallecs però nascuts a Santa Coloma. En molts casos són socis els matrimonis mixtos, un dels components de la parella és originari de Galícia i l'altre no. També hi ha persones que van començar a freqüentar el centre perquè hi tenien algun amic que n'era soci i, finalment, han decidit quedar-s'hi.

A Santa Coloma hi ha a

hores d'ara prop de 4.500 gallecs. Es tracta d'un col·lectiu molt menys nombrós que el d'andalusos o el d'extremenyos, i també més desconegut. El centre cultural ha patit en els darrers temps una davallada en el nombre de socis que es veu agreujada perquè molts joves no estan interessats en l'associacionisme a entitats culturals. Un altre dels motius apuntats pel president del centre és que ara es produeix un fenomen a la inversa del que es va produir a finals dels anys 60: molta gent que va emigrar ara ha decidit tornar cap a Galícia

per viure-hi.

Tornar a la terra

La població colomenca procedent de Galícia procedeixen majoritàriament de Lugo i d'Ourense. Molts vénen de pobles petits, uns dels que més gallecs ha exportat cap a Santa Coloma a estat la vila de Monforte de Lemos, de la província de Lugo, i la de Calvos de Rending, a Ourense. Tot i que porten molts anys a Santa Coloma, la majoria aprofiten les vacances per anar cap al poble a passar uns dies amb la família i per ensenyar als més joves la

terra d'origen, perquè no oblidin les seves arrels.

El centre cultural Airiños da Nosa Galicia, que té la seu al carrer de Pompeu Fabra, número 44, funciona també com una petita oficina d'informació de temes relacionats amb la comunitat. Atenen consultes de persones interessades a conèixer Galícia i que volen anar-hi de vacances. L'entitat disposa d'una biblioteca on es poden trobar guies turístiques i informació sobre la comunitat. Matias Estévez assegura que l'any que més es va notar l'interès per Galícia va ser el 1993, coincidint amb la celebració del Xacobeo. Molts colomenes es van adrejar al centre per informar-se sobre el camí de Santiago.

Es tracta d'una entitat oberta a Santa Coloma que demostra que és possible estar perfectament integrat a la terra que els ha acollit i mantenir, al mateix temps, els llaços amb la Galícia natal.

LES ENTITATS ■ Airiños da Nosa Galicia

El grup Airiños da Nosa Galicia celebra les festes als jardins de Can Peixauet durant un cap de setmana del mes de maig, amb la col·laboració de grups gal·lescs d'altres municipis. Fotos: GRAMA.

teressats a participar en aquesta activitat. «Hi ha molts catalans que formen part del quadre i ho fan força bé», explica Estévez.

A més de les danses tradicionals, al centre s'hi fa actualment un curs de balls de saló. Es tracta de promoure activitats que poden interessar als socis per fomentar la participació a les activitats que organitza el centre. També s'hi fan cursos de gallec del nivell elemental, als quals acudeixen tant fills de pares gal·lescs com persones que no tenen cap vinculació amb Galícia. Per tirar endavant aquesta activitat, el centre compta amb una subvenció de la Xunta de Galicia.

Festa popular

Airiños da Nosa Galicia celebra pel maig la seva festa. Des de fa tretze anys i durant un cap de setmana, alguns carrers de la ciutat es transformen en *ruas* d'un poble gal·lec. Grups de gaites i danses gal·lescs d'arreu de Catalunya participen en una cercavila pel centre del municipi fins als jardins de Can Peixauet. Els amfitrions de la festa tornen les visites als grups convidats i participen en les celebracions gal·lescs que es fan cada any durant la primavera en altres municipis.

Aquest any la festa es fa els dies 3, 4 i 5 de maig. A la celebració no hi faltaran actuacions del grup de gaita i danses populars del centre. Les festes de l'entitat coincideixen en el temps amb un dels esdeveniments lúdics i culturals més importants que es celebren a Santa Coloma: la Fira d'Abril. Tot i que a la fira hi ha una caseta gal·lega, els encarregats de muntar-la no són els colomencs sinó el centre gal·lec de Sabadell. Matías Estévez explica que això es fa així perquè «els companys de Sabadell ja eren els encarregats de muntar la caseta quan la fira es feia a Barberà del Vallès i ara ho continuen fent». Tot i això el grup Airiños da Nosa Galicia actuarà a la caseta el mateix dia d'inauguració de la fira.

Tretze anys fomentant la cultura gallega

■ MARTA MEMBRIVES
Tretze anys enrere, un grup de colomencs nascuts a Galícia van decidir formar un grup de danses i gaites gal·lescs. Es tractava del primer centre de cultura po-

pular gallega que es creava a la ciutat. Després de tretze anys les activitats del grup s'han anat diversificant. Ara Airiños da Nosa Galicia té fins i tot un equip de futbol sala. «Es tracta de donar res-

posta a les aficions dels socis més joves per aconseguir que no marxin del centre», explica Matías Estévez, president de l'entitat.

La gaita segueix sent un dels elements més caracte-

ristics del centre. S'hi fan cursos de diferents nivells i hi ha un grup de música que actua a les diferents cases regionals gal·lescs que hi ha arreu de Catalunya. Una altra de les activitats

més conegudes d'Airiños da Nosa Galicia són el quadre de danses tradicionals gal·lescs. Aquests quadres estan formats per gent de procedència diversa, ja que no només els gal·lescs estan in-

CONSTRUCCIONS BADALONA, S.A. (CONBASA)

Av. President Companys, 112, E, 2a

Tel. 389 36 39 - 389 42 36

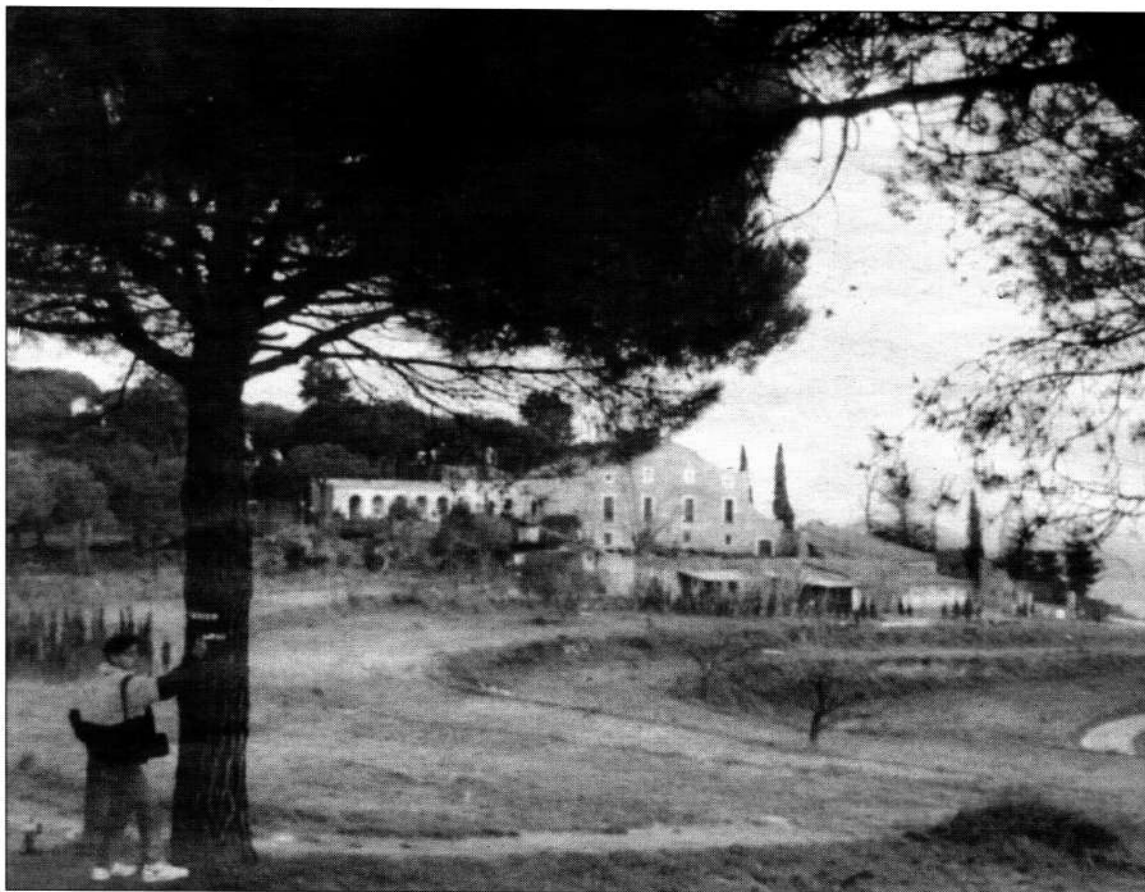
CONSTRUCCIÓ DE VIVENDES AL CENTRE DE BADALONA, AL CARRER BALDOMER SOLÀ, ENTRE EL CARRER MIQUEL SERVET I TORRAS I BAGES:

Pisos de 2, 3 i 4 dormitoris, totalment exteriors, amb:

- ✓ Plaça de pàrquing i traster.
- ✓ Zona comunitària amb piscina.
- ✓ Calefacció amb radiadors.
- ✓ Aire condicionat al menjador.
- ✓ Terra de marbre de 60 x 30 cm.
- ✓ Ascensor fins al pàrquing.
- ✓ Tancaments exteriors d'alumini lacat blanc.
- ✓ Vidres exteriors dobles amb cambra.
- ✓ TV i telèfon al menjador i dormitori principal.

És una altra promoció de:

CONBASA
CONSTRUCCIONS BADALONA, S.A.

ESPAYS NATURALS DE SANTA COLOMA ■ El GR-92 Mediterrani

El GR-92 Mediterrani passa per Sant Jeroni de la Murtra abans d'arribar a Santa Coloma. Foto: ALFONS MARTÍNEZ.

En els últims anys, les comunicacions a Santa Coloma han millorat considerablement. La B-20, el nus de la Trinitat i les rondes de Barcelona han fet del municipi un dels més ben comunicats de l'àrea metropolitana. Però a Santa Coloma també existeixen altres vies que connecten la ciutat amb punts de Catalunya tant distants com Portbou o Ulldedecona. Aquesta via, però, és només per a gent amb ganes de caminar.

Portbou-Santa Coloma-Ulldedecona

El sender GR-92 passa pel municipi després de vorejar tota la costa catalana des de l'Alt Empordà fins al Montsià

D. SAURA RAMIRO
 ■ Sender: «Sendera, camí estret per als vianants.» La definició de la Gran Enciclopèdia Catalana és vàlida per a una persona de ciutat però queda una mica curta per a qualsevol senderista. I és que darrera dels senders de gran recorregut s'amaga un món per descobrir. Se'guixen antigues rutes amb molts anys d'història o paratges encara verges per descobrir. És més que una alternativa al turisme tradicional. És una altra manera de conèixer els racons de Catalunya i alguns dels camins que han estat fonamentals en les relacions culturals i socials del país.

A Santa Coloma, el senderisme també té el seu camí. El GR-92, que comunica Portbou amb Ulldedecona a través de 56 pobles de Catalunya, és el sender que passa pel municipi. Ens arriba per la Conreria fins al monestir de Sant Jeroni de la Murtra. Poc després avança fins al poblat ibèric colomenc, al costat del planell de les Alzines. A Montcada i Reixac, continua per la muntanya fins a arribar al Besòs. D'allà passa pel pont vell i puja cap a Collserola.

La feina del CEP

Des de l'estrena oficial d'una part del GR-92 —en-

tre Portbou i Santa Coloma— l'any 1988, el grup de senders del Centre Excursionista Puig Castellar (CEP) és l'entitat que s'encarrega de mantenir en condicions el tram que va des de Can Bordoï, a Llinars del Vallès, fins al riu Besòs, a Montcada i Reixac. En total, prop de 40 quilòmetres de distància que es poden recórrer en nou o deu hores de camí. El cas del CEP és una mica atípic. Ha-

bitualment només és una persona qui s'encarrega del manteniment dels trams, que acostumen a tenir 20 quilòmetres de distància. En el CEP, aquesta feina la fan habitualment un grup de cinc a deu persones. A més, els integrants del CEP estan elaborant una llegenda de tot el tram que, conjuntament amb la resta de trams del sender, serviran per elaborar una topogüia del GR-92 Mediterrani. En la

llegenda del CEP s'especificuen els elements més interessants d'aquesta ruta i especifica les distàncies de temps i espai que hi ha entre els punts del recorregut que serveixen de referent.

Conèixer els senyals

Per no perdre's en un sender cal conèixer bé els senyals que guien el camí. Són de color blanc i vermell i estan pintats sobre pedres, llaunes, pals del corrent o

l'escorça d'un arbre. Dos traços de pintura horitzontal, de cinc centímetres d'amplada per 15 de llargada, paral·lels entre si i separats per un centímetre de distància informen sobre la continuïtat del sender —és el camí correcte—. El doble senyal indica que pròximament hi ha una desviació del sender, que queda complementat amb una fletxa sota el senyal que orienta de la direcció del GR. Per últim, els senyals blanc i vermell fent la creu de Sant Andreu advertixen que la direcció no és correcta.

Aquesta afició de caminar per la muntanya per llocs senyalitzats ja té una certa infraestructura al seu entorn. El comitè català de senders de gran recorregut, integrat dins la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya amb un reglament propi des de 1981, s'encarrega dels senders, tant dels GR com dels PR. Tot i amb això, el senderisme, molt arrelat a Catalunya, no és una exclusivitat del Principat. Poder passar fins a França o Itàlia sense haver d'acostar-se a cap nucli urbà i descobrint els espais amagats de cada país sembla un objectiu força atractiu. A més a més, a Santa Coloma també hi ha llocs amagats.

Llibert Carulla, l'home del GR-92

D.S.R.
 ■ Si el GR-92 es pot identificar amb una persona és el colomenc Llibert Carulla, impulsor i dissenyador d'aquest sender. Carulla, amb tota probabilitat, no estaria del tot d'acord amb aquesta afirmació, perquè, segons explicava en una publicació especial sobre el tema, «un sender de gran recorregut no és mai el resultat de l'esforç d'un sol home, i això és el que el fa més important». Més endavant, el president de la comissió GR-92 deixava clara en la mateixa publicació la seva filosofia sobre el senderisme: «El sender de gran recorregut GR-92 serà, quan sigui acabat, el resultat de l'esforç

i de la voluntat d'un bon nombre de persones escampades d'un cap a l'altre de Catalunya, i aquesta diversitat de procedències dona consistència a la dèria del senderisme i l'ha de situar, d'aquí a ben poc, en el lloc que ocupa en les diverses societats europees.» I és que Carulla veia el senderisme com una mena d'escapament per evitar l'estrès: «Els senders de gran recorregut poden ésser una de les possibles sortides a l'abast de la societat actual, per afrontar la desmesurada pressió a què ens tenen sotmesos els mitjans de comunicació audiovisuals, la mecanització excessiva, [...] i l'apatèit encotillament que ens té sot-

mesos la xarxa de comunicacions ferroviàries, les carreteres i les autopistes.» En definitiva, per a Carulla quedava molt clar que «conèixer Catalunya a peu ara és més fàcil si ens deixem acompanyar per un sender de gran recorregut».

Per tot aquest treball de Llibert Carulla en el món del senderisme, el Centre Excursionista Puig Castellar (CEP) ha decidit homenajar aquest colomenc del muntanyisme català. Coincidint amb el 50è aniversari del centre, els senderistes del CEP retraran un homenatge a l'home del GR-92 el pròxim 20 d'octubre a les 12 del migdia. El lloc: el cim del puig Castellar.

El GR-92 Mediterrani passa per Santa Coloma de Gramenet

YOLANDA RIERA

El grup de senders del centre Puigcastellar fa aproximadament dos anys que vam començar l'arranjament i el manteniment del tram del GR-92 Mediterrani. Aquest GR travessa tot Catalunya, d'Ulldedecona a Port Bou. El segment del qual ens encarreguem va des del riu Besòs (al seu pas per Montcada i Reixac) fins a can Bordoï (Llinars del Vallès), i passa per Santa Coloma de Gramenet, per dalt del turó del Pollo.

Podem dir que hem assolit el nostre objectiu principal: que els trenta-nou quilòmetres de recorregut dels quals som responsables estiguin clarament senyalitzats amb les corresponents franges blanques i vermelles. No ha estat una tasca de quatre dies. Les nou hores que costa recórrer el tram se'ns han convertit en un seguit de matins de diumenge, més algunes tardes de dissabte. El no sempre ens ha acompanyat. Molts cops se n'ha hagut de repintar algun segment perquè la pluja l'havia malmès. El foc que es va produir tocant a l'hospital universitari Germans Trias i Pujol en va fer malbé un sector important, que es va haver de recompondre quasi del tot, a causa de la desaparició del bosc baix que marcava el trajecte.

També hem hagut d'usar pintura trucada per dissimular algun senyal antic que podia crear confusió. Hem viscut situacions anecdòtiques que se surten de la lògica que marca el sentit comú, com és la topada sobtada amb uns caçadors dominguers o l'oposició d'un individu amb un fervent sentiment de la propietat del bosc, que ens va fer modificar una petita part del recorregut.

Ara estem elaborant la llegenda del nostre tram. La feina consisteix a recórrer de nou el tram de punta a punta per recollir els temps i les distàncies parcials i totals, els canvis de direcció, de sentit o pendent del recorregut bo. També fem esment dels elements singulars que es troben al camí, que, a la vegada, poden ajudar el senderista perquè s'orienti, com són els elements que resulten curiosos i interessants, com és ara l'hípica Cabrils, l'ermita romànica de Sant Mateu o el mateix Cau d'en Genís. Aquesta descripció del camí, conjuntament amb la que es fa dels altres trams, serà la base per fer la topogüia del GR-92 Mediterrani, que esperem que sigui editada ben aviat.

En parlar del GR-92 no podem oblidar l'amic Llibert Carulla, que va ser-ne un entusiasta promotor. El monòlit que va fer posar al turó del Pollo, amb la poesia de Màrius Sampere, ens el farà sempre present.

(Yolanda Riera és diplomada social i viu al Centre.)

EL RACÓ DE LA LECTURA ■ Llibres per triar i remenar

Si un va al cementiri del Pare Lachaise, a París, el sorprendrà la descoberta d'un temple amb els cossos dels cèlebres enamorats Abelard i Eloïsa. La tomba fa que el visitant prengui consciència que els amants van existir realment. Abelard era un mestre renomat, autor de llibres polèmics, que va fruit d'una immensa fama entre els estudiants del París del segle XII. Eloïsa va ser la seva alumna. La jove assistia a les classes quan l'escola la freqüentaven només els barons

Eloïsa, un amor sublim

La història dels cèlebres enamorats Abelard i Eloïsa explica el triomf de l'amor per sobre de l'adversitat

JAUME P. SAYRACH
■ La història dels amors d'Abelard i Eloïsa té tots els ingredients d'una novel·la romàntica. Si la passió que els va unir va ser forta, no van ser menors les desgràcies que els van separar. La història s'ha fet famosa perquè l'amor en sortí triomfant.

La fama de la parella ens ha arribat a través de testimonis i, sobretot, d'unes cartes atribuïdes a Abelard i a Eloïsa. La coneguda historiadora medievalista Régine Pernoud va recollir la història en el llibre *Eloïsa y Abelard*.

«Vaig arribar per fi a París —va escriure Abelard— on feia ja temps que brillava la dialèctica.» Convertit en professor, obté càtedra al mateix París. Per aquells anys, Eloïsa també residia a París. Quan Abelard la va veure s'hi va sentir atret i va decidir seduir-la. Va quedar tan trasbalsat que el cap li fugia dels llibres i només maquinava com acostar-se-li. Eloïsa vivia amb un oncle, el canonge Fulbert. Abelard li va demanar de residir a casa seva, com a hoste. El canonge el va rebre amb els braços oberts i li va encomanar l'educació intel·lectual de la seva neboda. Eloïsa va caure en la seducció del professor. L'Abelard d'aquella època vivia sempre rodejat d'alumnes joves, escrivia poemes i componia cançons. Li deia Eloïsa: «Has fet tants versos i tantes cançons d'amor [...] que fan que les dones sospirin per tu i aquests versos que celebren el nostre amor aviat espargaran els nostres noms per mil països i faran que moltes dones tinguin gelosia.»

L'amor d'Abelard i Eloïsa

Els cossos d'Abelard i Eloïsa reposen en un temple gòtic del cementiri del Pare Lachaise, a París. Foto: GRAMA.

va ser impetuós. «Sota el pretext d'estudiar —escrivia Abelard—, ens donàvem enterament a l'amor (...) els llibres estaven oberts però en les lliçons s'hi barrejaven més paraules d'amor que de filosofia, més petons que explicacions.» Fulbert els va sorprendre i els va separar violentament. Per aplacar el vell, Abelard va decidir casar-se amb Eloïsa, contra la voluntat de la noia, que preferia ser amant. Creia que l'amor mai no era tan pur com quan no hi havia cap lligam contractual. Régine Pernoud adverteix que «s'ha

d'aprofundir en tota la força d'aquest sentiment si és que es vol comprendre l'època d'Eloïsa». Abelard ho evocaria més tard: «Ella em feia present de nou que el títol d'amant, més honorós, l'apreciava molt més que el d'esposa; que volia conservar-me mitjançant l'encant de la tendresa, sense encadenar-me amb els llaços del matrimoni.»

Abelard va forçar que el matrimoni fos secret i que Eloïsa continués vivint amb l'oncle. El canonge no acceptava el secretisme i sotmetia Eloïsa a maltracta-

ments. Llavors Abelard va raptar la seva esposa i la va tancar en un convent. La família es va sentir burlada i a prendre la terrible decisió de castrar Abelard. Des d'aquest moment, l'itinerari dels amants és trist i desigual. Abelard continua ensenyant i escrivint. De mica en mica, va percebent la vanitat de la vida i va abraçant de cor la fe que havia estat la matèria d'estudi i l'objecte de la seva ambició com a mestre i pensador.

Mentrestant, havia obligat Eloïsa a tancar-se a un convent i volia que su-

blimés l'amor passional en un amor espiritual. Eloïsa mai no va renunciar a l'amor per Abelard. Sent vell i estant malalt, Abelard li va demanar que quan morís, l'enterressin al convent del qual ella era abadessa. Poc abans de morir, Abelard va dedicar a Eloïsa un llibre que acabava de fer: «La meua germana Eloïsa, a la qual vaig estimar en el món i que encara estimo més ara en Jesucrist.» Per això, l'abat de Cluny, quan parla a Eloïsa d'Abelard, s'hi refereix amb aquests termes: «l'home que us pertany.»

Les novetats que calia tenir al cap en el dia del llibre

JORDI VALLS I POZO

■ Per Sant Jordi el món relacionat amb el llibre s'accelera fins al punt que els representants de l'amable indústria editorial breguen com no ho han fet la resta de l'any; volen que les novetats llueixin als taulells de les llibreries perquè són conscients que en un sol dia es poden fer d'or o, com a mínim, garantir la supervivència de les seves cases editorials.

Es un dia únic que conserva l'encant màgic de les grans diades. Hi ha llibres per a tothom, per a qui busca l'evasió en les comarques inconegudes dels Països Catalans —com el darrer llibre de viatges de Josep M. Espinàs, *A peu per l'Alcatén*—, fins per al devorador dels grans premis literaris com *Santa Maria, po cada dia*, de mossèn Ballarín, Premi Ramon Llull de Planeta, o l'exòtica *Cita a Tombouctou*, de Pep Subirós, Premi Josep Pla, de Destino. També tenia la seva oportunitat el lector de clàssics amb *Les metamorfosis d'Ovidi*, i *De profundis*, d'Oscar Wilde, ambdós de Quaderns Crema. D'altra banda, els amants dels temes històrics pot aclarir la seva curiositat amb *Els temples*, de Jesús Mestres, d'Edicions 62, i *Pere el Catòlic i Simó de Montfort*, de Jordi Ventura, editorial Selecta. I òbviament, aquells que volien triar i remenar ho van poder fer sense cap mena de limitació des de l'obra pòstuma i Premi Sant Jordi de Néstor Luján *Fantasmes de Trianon*, Columna; *El terrat (Una tonteria com una casa)*, d'Andreu Buenafuente i la seva tropa, Columna, passant per *Els dies meravellosos*, de Jordi Coca, La memòria del traïdor, de Vicenç Villatoro, i la revisió d'*El dia que va morir Marilyn*, de Terenci Moix, tots tres editats per 62. Editorial Proa no ens podia deixar indiferents i ha apostat per *Mon oncle*, de Màrius Serra, *Candida o l'optimisme*, de Voltaire, i *Calç*, d'Enric Casassas, Premi Carles Riba de poesia. Recordem, però, l'aparició d'*Un gramet d'amor a Santa Coloma i altres relats*, de diversos autors de l'AJELC (Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana), editat per l'Ajuntament de la nostra ciutat. En castellà les novetats han estat marcadament pel segell femení de grans autores que han caracteritzat aquest Sant Jordi d'enguany: *Modelos de mujer*, d'Almudena Grandes, Tusquets, *Madres e hijas*, de diverses autores, Anagrama, *En el último azul*, de Carme Riera, Alfaguara, *Historias de mujeres*, de Rosa Montero, Alfaguara, *Las dos ancianas*, de Velma Wallis, e.B. Despunten, entre d'altres, *La regla de tres*, d'Antonio Gala, Planeta, *Cuando fui mortal*, de Julián Marías, Alfaguara.

(Jordi Valls i Pozo, president de l'AJELC, viu al Centre.)

El «Diari», d'Anna Frank

CARME MOLINA

Enfrontar-se a la lectura del *Diari* d'Anna Frank equival a retrobar-se l'adolescent que tots portem dins. Reviuen les sensacions, els anhels, les esperances, les ganes de viure d'una noia de 13 anys, que se superposen desesperadament a una situació de por extrema, causada per la guerra i la deportació que va patir el poble jueu. Però per sobre de tot això s'imposa l'esperança i la convicció que els homes i dones poden superar totes aquestes situacions. El *Diari* d'Anna Frank és un relat diferent, que ens ajuda a entendre la realitat d'un fet històric com és el règim de terror del nazisme, com també les repercussions que va tenir sobre la població jueva. Ens en proporciona una visió molt humana. La redacció està feta en forma de diari, les pàgines que l'Anna anava anotant dia a dia. És tracta d'una lectura fàcil i apassionant.

(Carme Molina estudia història. Viu a Can Mariner.)

«Los renglones torcidos de Dios», Luca de Tena

DORA JULIÁN

«Qui llegeixi les tres primeres pàgines d'aquest sorprendente relat ja no podrà deixar la lectura». Aquesta sentència que figura a la contraportada del llibre és ben certa. Luca de Tena va ingressar voluntàriament en un manicomí per conèixer millor el món dels bojos. Alice Gould, coneguda també com la Rubia, la Paranoica, la Almenara, és la protagonista de la novel·la. Amb ella conviu amb els altres 800 interns, pobres bojos, com errors de la natura o *renglones torcidos de Dios*, clínicament enquadrats i classificats en la gran varietat de les malalties mentals. Amb la lectura d'aquesta apassionant novel·la he conegut com és per dins un manicomí, he comprés les varietats de bogeria i que no cal anar a un manicomí per trobar persones amb les manies dels protagonistes. Al final sorgeix un dubte: si la protagonista està malalta o la tanquen perquè diu la veritat.

(Dora Julián és llibretera i viu al Centre.)

«Paula», d'Isabel Allende

ANNA MARIÀ MANSILLA

Un dels llibres que m'ha emocionat més ha estat *Paula*, d'Isabel Allende. És el relat de la impotència d'una mare davant la mort imminent de la seva filla. La lectura del llibre m'ha arrossegat a la incertesa, que em fa preguntar, un cop més, per què la vida finalitza amb la mort, ja que Isabel Allende, alienada per una infinitat de preguntes, es troba perduda en un món cruel, en què ningú escapa d'aquest final. Intentant trobar respostes, comença a escriure un diari que es convertirà en tota una revelació de la seva existència. Amb ploma intimista, Allende crea un paral·lelisme entre la seva filla i ella, fins al punt de voler ser la Paula, de sofrir el seu dolor i viure la vida que li han arrabassat. Travessa diferents etapes, de l'esperança a l'apatia, per omplir-se de valor i acceptar que la seva nena empengui el viatge de la mort.

(Anna M. Mansilla Cerrato estudia filologia clàssica i viu al Singuerfín.)

RELATS DE SANTA COLOMA DE GRAMENET ■ Capítol IV

Un esdeveniment imprevisit ha fet canviar el curs de la història. La Niña, la clau per treure l'entrellat del cas del fantasma del parc d'Europa, l'han trobat estrangulada a la plaça dels Enamorats. Josep Lluís Vidal, desorientat, decideix recórrer al consell del capellà Rosendo Gómez, que semblava conèixer força La Niña. Vidal té poc temps per esbrinar qui ha comès el crim i per què ho ha fet. Ara per ara, ell és el sospitós principal.

El malson d'en Josep Lluís Vidal

SAMUEL BLANCO

Plovisqueja. Les llambordes del carrer Major rellisquen, fa fred i pel carrer no s'hi veu ningú. De fet, l'hora no convi. M'alço el coll de l'abric i accelero el pas. Haig de reconèixer que quan es fa fosc em torno poruc. Sento passes darrere meu. Em giro però no hi veig ningú. Espero no començar a experimentar cap síndrome paranoica fruit de les meves experiències fantasmagòriques dels darrers dies. Ja en tinc prou amb la dona, els alumnes i el claustre universitari. Torno a sentir les passes darrere meu. Accelero més el pas i torno a mirar enrere de reüll. No hi ha ningú...

De sobte, sento com si un animal salvatge m'hagués mossegat una cama. Hi sento molta escalfor i alhora la cama se m'encarcara. No m'aturo i m'hi poso la mà. Una substància calenta em rellisca entre els dits. És sang.

Corro tant com em permeten les cames. La casa d'en Miquel Saladrigas, la fotocopisteria, el bar, són ombres que es perden entre la cortina del plugim. Sento un alè desconegut al clatell. Vull anar més ràpid però no puc. Qui vulgui que sigui se m'acosta, està a punt d'agafar-me. Déu meu, no puc anar més de pressa! M'agafa! Em té...!

No sé el temps que ha passat des que vaig perdre el coneixement. Obro els ulls. Al meu voltant hi ha un grup de persones que sembla que em coneixen. Un d'ells és en Rosendo Gómez. Li dic que m'han ferit, però no tinc cap ferida. Ell sembla no entendre res. De fet, jo tampoc entenc res de res. Estic bé. Cap ferida. No hi ha sang enlloc. El cap, però, em fa mal. Gómez s'atansa i diu que em vol ensenyar alguna cosa, que no cal que em mogui. De dins de l'americana treu una pistola mentre amb la mà dreta s'arrenca la màscara que

li cobria la cara. No és Gómez, és l'expolícia Arsenio López. Al darrera seu, rient, hi ha dues dones. Una és jove i l'altra, més gran. La Niña? Mariana?

Em vaig despertar neguitós. El cor semblava voler trencar la meua caixa toràtica. Estava sense alè, com si hagués estat corrent hores i hores, i tenia la boca seca. Al llit hi havia un líquid humit que no tenia res a veure amb la sang. De fet, era una substància menys digna i molt més humiliant. Des que tenia quatre anys que no m'havia pixat al llit mentre dormia. Em va aixecar i em vaig dutxar. La sensació de l'aigua calenta em va reconfortar i em va ajudar a oblidar l'incident del llit. Mentre em dutxava, vaig descobrir un senyal a la

cama dreta que fins ara m'havia passat inadvertit; era com una petita mossegada...

Haig d'admetre que estava acollonit. Tot plegat era massa real. El que havia començat com una aventura estava degenerant en una altra cosa, més perillosa i menys divertida. Des que vaig anar a la cita del parc d'Europa havia mort una dona i jo havia patit una experiència que no sabia si qualificar de paranormal. Ara, més que mai, em veia en l'obligació de buscar el consell d'un capellà.

El vaig trobar de matí prenent un cigaló de rom en un bar del barri del Singuerlín. Sempre m'ha frapat la capacitat de determinades persones de prendre a qualsevol hora una combinació de cafeïna i

alcohol, mentre que jo sóc incapaç de veure res que no sigui un suc de taronja. Qüestió de gustos.

—Mossèn Gómez?

—Amb Rosendo n'hi ha prou. Això de mossèn sona massa pretenció.

—Em dic Josep Lluís Vidal, voldria parlar amb vostè sobre les aparicions que hi ha al parc d'Europa...

—Creguim, no tinc res a veure amb el que passa al parc.

—M'ho crec, però penso que potser podria contribuir a aclarir-me algunes idees fosques d'aquest afer.

—Emilio, me cobras o lo apuntas a la cuenta?— va fer com si no m'hagués sentit. Tenia la mirada absent, com si les coses d'aquest món no tinguessin res a veure amb ell.

—Padre, hoy invita la casa.

—Buen detalle, Emilio, Dios te guarde.

Es va aixecar de la cadira del bar, ignorant del tot la meua presència, i va adreçar les seves passes ràpid cap al carrer.

Em va deixar amb un pam de nas. Quan el vaig aconseguir ja era al carrer d'Amèrica.

Il·lustració: GRAMA.

—Mossèn, mossèn!

—...

—Mossèn Gómez!

Es va aturar.

—Jove, ja li he dit que no em digui mossèn.

—Haig de parlar amb vostè.

—Ja li he dit que no cal que parlem res.

Decidit va tornar a emprendre la marxa. Aquesta vegada, però, no el deixaria marxar tan fàcilment.

—Parli'm de Mariana.

No sé com em va venir el nom a la boca, però el cert és que va tenir un efecte demòlic.

Es va aturar i es va girar amb una expressió mig de sorpresa mig d'ira.

—D'on ha tret aquest nom?

LIMPIEZAS VALLE

Tel. 388 75 67 (Contestador automático) • Móvil 908 73 07 43

SERVICIO PERMANENTE LAS 24 HORAS Y FESTIVOS

LIMPIEZAS

- Tuberías
- Alcantarillas
- Desagües
- Tubos

DESATASCOS

- Pozos negros
- Fosas
- Albañales
- Tanques

SANEAMIENTOS

- Calderas
- Piscinas
- Balsas
- Sótanos inundados
- Agua potable

24196/007028

RECTOR-CAR S.L.

REPARACIÓ INTEGRAL DE L'AUTOMÒVIL

**VINGUI I CONEGUI LES NOSTRES
INSTAL·LACIONS AMB MÉS DE
700 m² A LA SEVA DISPOSICIÓ I
ON PODRÀ DISPOSAR DELS
SEGÜENTS SERVEIS:**

- PLANXISTERIA
- ELECTRICITAT
- PINTURA
- INSTAL·LACIONS DE RÀDIOS I ALARMES
- MECÀNICA
- NETEJA DE TAPISSERIES I MOTORS

**Som especialistes en
FIAT, LANCIA, ALFA ROMEO**

C/ Rector, 54 (al costat av. Martí Pujol)
Tel. 464 08 07 · BADALONA

I N G E R

INGENIERÍA GENERAL DE
EQUIPAMIENTOS, S.L.

C/ PRESIDENT LLUÍS COMPANYYS, 39
08921 SANTA COLOMA DE GRAMENET
Tel. 466 03 86

SI USTED NECESITA:

FINANCIAMOS HASTA 5 AÑOS

- Rotulación · Luminosos · Plafones · Neón
- Fachadas · Persianas · Vehículos

¡NO DUDE EN CONSULTARNOS!
Proyectos y presupuestos sin compromiso

PREPARA EL TEU FUTUR

CURSOS

- INFORMÀTICA
- PROGRAMACIÓ
- COMPTABILITAT INFORMATITZADA
- GESTIÓ ADM. INFORMATITZADA
- MECANOGRÀFIA PER ORDINADOR

CARACTERÍSTIQUES

- GRUPS REDUÏTS
- UN PROFESSOR PER A CADA GRUP
- DE DILLUNS A DIVENDRES I DISSABTES
- HORARIS: MATINS, TARDES I NITS

INFORMÀTICA i GESTIÓ

CARNET
JOVE
Aquí, sí.

videocument

Av. Generalitat, 5 · SANTA COLOMA DE GRAMENET

tel. 385 64 11

EL BALCÓ DELS JOVES ■ Oriol Gómez Marco

Viure al límit

ROSA M. MARTOS

En cosa de mitja hora es va presentar en aquest món, sense previ avis. Tenia pressa, ganes de competir i voluntat de guanyar. L'Oriol Gómez recorda que ja volia ser pilot de carreres des que aixecava dos pams. Als sis anys agafava la moto de muntanya recolzant-se a la paret perquè els peus no li tocaven a terra. Dos anys després portava el cotxe assegut a la falda dels pares. En arribar als pedals, conduïa tot sol i poc després demanava el cotxe per «fer pràctiques» a uns terrenys no transitats davant casa seva. Mai s'esbrinà del tot per què el Renault 11 de la seva mare apareixia cada setmana amb la direcció girada, davant l'incredulitat del mecànic, que no s'explicava per on podia ficar el cotxe la dona. L'Oriol havia après a derrapar. Estudia automoció mentre espera impacient l'edat de treure's el carnet de conduir. Ho fa a la primera, sense anar a classe. Treballant a un taller mecànic i amb l'empenta de la família i amics aconsegueix el seu primer cotxe de curses: un R-5 de segona mà, bastant esgavellat. Amb el suport de petits esponsors comença a córrer i a guanyar alguna carrera. «Vaig començar a madurar en adonar-me que els quatre duros que podia guanyar els havia d'utilitzar molt bé», assegura, «planificar el que era imprescindible per poder córrer amb pocs diners.»

Pilot privat entre 1987 i 1992, passa aquell any a professional amb la marca Peugeot. Renault-Espanya el fitxa el 1994. Especialista en cursa d'asfalt, és actualment pilot oficial Renault i ha estat campió d'Espanya de Ral·lis, 1994, amb aquesta escuderia. Somia participar aviat al campionat del Món mentre es prepara de valent per aquest nou repte.

—S'ha de desmitificar la idea que tenim del pilot de carreres?

—Sí. S'ha d'esborrar la imatge del boig que crema benzina, que té una vida còmoda i que seu al volant tres dies. Treballem amb moltes pressions durant tot l'any fent milers de quilòmetres i enllentint tot per jugar-te-la a una carta. A més hi ha la responsabilitat que tens i l'obligació de guanyar.»

—Penses sovint en el risc?

—«T'has de jugar el físic al cent per cent. Únicament penses a gua-

nyar i no t'assabentes de la realitat fins que no arribes al final. Hi ha molta concentració, moltíssima tensió i una temperatura de 60 graus al cotxe. Jo m'aprimo de tres a qua-

tre quilos per cursa i puc beure tretze litres d'aigua en un dia.»

—El caràcter de la persona és un requisit?

—«S'ha de ser una mica fred i

molt conscient del que estàs fent. Has de saber afrontar un risc sabent on està el límit i treballar-te molt la concentració. Has de servir i, a la vegada, aplegar experiència.»

—Quin preu s'ha de pagar per fer el que t'agrada?

—«Mira, a cops fas un treball sobrehumà per guanyar una cursa. Això és una feina que no es pot pagar amb diners. Quan guanyes et sents molt bé i t'oblides de tot, de les exigències de la marca, de les voltes que et faran donar, de la incomprensió... Aquesta és la recompensa per fer el que has triat.»

—S'ha de sortir a fora per prosperar?

—«Si més no, per no estancarte. Després de fer el campionat de Catalunya, vaig provar el d'Espanya. Em vaig adonar que el meu objectiu era el campionat del món. Però necessites que la marca et tingui confiança i et deixi fer carreres a fora per demostrar-ho.»

L'Oriol Gómez assegura que costa marxar de casa. Troba a faltar el menjar casolà, el seu llit i, sobretot, la relació amb la família i els amics. «Són coses que t'has d'acostumar a sacrificar pel que creus que has de fer.» A casa sempre li han donat suport.

—No ho fas per diners, però se'n guanyen?

—«Se'n poden guanyar. Quan arribes a un nivell consideres que això té un preu. No ho faig per diners, és per passió i espero continuar la resta de la meua vida.»

Santa Coloma és avui el seu punt de referència. Sap però que un dia no gaire llunyà haurà d'establir residència fora. Considera que el món del motor s'ha d'humanitzar eradicant actituds de prepotència que allunyen els companys. Després de rebre quatre ofertes diferents d'escuderies de primera línia, el pilot colomenc va optar per continuar amb Renault. Enguany participarà en tres proves pel campionat del món amb el seu cotxe nou, el Maxi Mégane, amb el qual vol demostrar que assoleix el nivell. «Si és així, m'agradaria fitxar per una marca estrangera i fer el campionat del món. Ara farem proves amb un equip oficial, uns bons professionals i un bon cotxe. Intentaré demostrar que puc estar amb els millors.»

El pilot colomenc Oriol Gómez, fotografiat a Avilés (Astúries), després d'una cursa. Segons el pilot de Santa Coloma de Gramenet, «la manca de recursos et fa aprendre a desenvolupar les teves possibilitats al límit». «La trajectòria del pilot pot arribar als cinquanta anys sempre que conservi una mentalitat jove», explica. Foto: GRAMA.

ORIOI GÓMEZ MARCO

Edat: 27 anys

Professió: Pilot professional de ral·lis.

Trajectòria: Campionat i subcampionat d'Espanya

FERROLAN

El súper de la construcció